

Uchwała Nr XXIII/341/2008 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej

z dnia 27 listopada 2008 roku

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Środa Wielkopolska na lata 2009 – 2020.

Na podstawie art. 18 ust.1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 roku Nr 115, poz. 728 ze zmianami) Rada Miejska w Środzie Wielkopolskiej uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Środa Wielkopolska na lata 2009 – 2020 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Środa Wielkopolska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Uzasadnienie do uchwały Nr XXIII/341/2008 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej

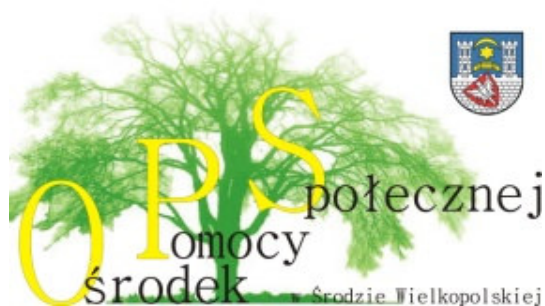
z dnia 27 listopada 2008 roku

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Środa Wielkopolska na lata 2009-2020.

Art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 115 poz.728 ze zmianami) stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

W związku z powyższym zasadnym jest przyjęcie niniejszej uchwały.

Strategia
Rozwiązywania
Problemów Społecznych
Gminy Środa Wielkopolska
w latach 2009 – 2020



Listopad 2008 rok

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	4
II. CELE STRATEGII.....	6
III. METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU.....	8
IV. DIAGNOZA GMINY ŚRODA WIELKOPOLSKA.....	9
1. Ogólna charakterystyka gminy.....	9
1.1 Położenie.....	9
1.2 Demografia.....	11
1.3 Działalność gospodarcza.....	14
1.4 Ogólna sytuacja mieszkaniowa.....	15
1.5 Rynek pracy i bezrobocie	17
1.6 Oświata, kultura, sport i rekreacja.....	20
1.7 Opieka zdrowotna.....	27
1.8 System pomocy społecznej w gminie.....	29
V. PROBLEMY SPOŁECZNE W UJĘCIU OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŚRODZIE WIELKOPOLSKIEJ.....	35
VI. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ŚRODA WIELKOPOLSKA W OPINII MIESZKAŃCÓW I UCZESTNIKÓW DEBAT.....	47
1. Kwestie uznane za najistotniejsze w tworzeniu strategii.....	47
2. Analiza SWOT.....	48
2.1. Kwestie dzieci, młodzieży i rodziny.....	49
2.2. Kwestia osób długotrwale bezrobotnych.....	50
2.3. Kwestia osób niepełnosprawnych i starszych	51
2.4. Kwestia osób uzależnionych.....	52
2.5. Kwestia osób bezdomnych.....	53
3. Podsumowanie diagnozy.....	54
4. Główne obszary problemowe gminy.....	56
4.1. Problemy wynikające ze struktury demograficznej.....	56

4.2. Rodzina i sytuacja dziecka.....	57
4.3. Wykluczenie i marginalizacja.....	58
VII. CZĘŚĆ STRATEGICZNA.....	60
1. Misja.....	60
2. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań	61
2.1.Cel strategiczny nr 1	
BUDOWANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ	61
2.2.Cel strategiczny nr 2	
AKTYWIZACJA I INTEGRACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM.....	64
2.3.Cel strategiczny nr 3	
ZINTEGROWANY SYSTEM W ZAKRESIE POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM	66
2.4.Cel strategiczny nr 4	
WSPARCIE SENIORÓW W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA.....	67
3. Zarządzanie realizacją Strategii.....	71
4. Monitoring i ewaluacja Strategii.....	72
VII. PODSUMOWANIE STRATEGII.....	74
VIII.	
Aneks.....	75
Załączniki:	
<u>Nr 1:</u> UCZESTNICY DEBATY NT. STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W DNIU 6 SIERPNIA 2008 R.	77
<u>Nr 2:</u> UCZESTNICY DEBATY NT.STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W DNIU 11 PAŹDZIERNIKA 2008 R.....	80
<u>Nr 3:</u> UCZESTNICY KONSULTACJI NAD PROJEKTEM STRATEGII.....	81

I. WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Środa Wielkopolska jest dokumentem określającym misję, cele i kierunki działania na lata 2009-2020.

Część wstępna dokumentu zawiera aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego w zakresie polityki społecznej, a w szczególności szeroko rozumianej pomocy społecznej.

W dalszej części opracowania ukazano obszary problemowe wynikające z diagnozy problemów społecznych gminy oraz część programową strategii.

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2008 r. Dz. U. Nr 115, poz. 728) stanowi, że pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Artykuł 17 ust.1 pkt 1 cytowanej ustawy nakłada na Gminę obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Zadania gminy w obszarze pomocy społecznej określone są również w następujących aktach prawnych :

- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami)
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982 roku w sprawie o wychowaniu w trzeźwości (tekst jednolity z 2007 r. Dz. U. Nr 70, poz. 473)
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 ze zmianami)
- ❖ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003r. Nr 122, poz.1143 ze zmianami)
- ❖ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia

i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity z 2008 r. Dz. U. Nr 69, poz. 415)

- ❖ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2003r. Nr 96, poz. 873 ze zmianami)
- ❖ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity z 2008 Dz. U. Nr 14, poz. 92)
- ❖ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity. z 2006 r. Dz. U. Nr 139, poz. 992 ze zmianami)
- ❖ Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do Alimentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1378 ze zmianą)

Strategia to długotrwały i spójny plan działań zmierzających do łagodzenia istniejących napięć, zapobiegania powstawaniu nowych oraz przeciwdziałania pogłębianiu lub pojawianiu się przejawów takiego zróżnicowania społecznego, które staje się hamulcem postępu społecznego.

Strategia odpowiada na deficyt działań w niektórych dziedzinach życia publicznego.

Termin „strategia” jest też synonimem takich określeń jak: sposób, opcja, droga postępowania. Takie rozumienie jest bliskie konstrukcji niniejszej strategii, która jest rodzajem dyrektywy dla podmiotów planujących działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia ma stanowić podstawę do realizacji interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk), które są oceniane negatywnie. Jest zatem hipotetycznym planem rozwiązania dysfunkcji pewnych obszarów życia społeczności lokalnej Gminy, a poprzez programy i projekty, odpowiedzią na dostrzegalne problemy społeczne.

II. CELE STRATEGII

Główne cele przedstawione w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Środa Wielkopolska są zgodne z złożeniami:

1). Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013

„Rozwijanie konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia, poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym oraz celami cząstkowymi „zwiększenie poziomu zatrudnienia i wykształcenia”, „wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych”,

2) Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015

- głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin.

3) Narodową Strategią Integracji Społecznej,

- działania mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy

4) Strategią Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013

- celem jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych,

5) Wojewódzką Strategią Rozwoju Społecznego

Cele:

- 1/ zapewnienie warunków do satysfakcjonującego bytu materialnego;
- 2/ opieka nad rodziną, troska o wychowanie młodego pokolenia
- 3/ zapewnienie warunków rozwoju duchowego, w tym kształcenia kultury, (...),
- 4/ tworzenie klimatu do samorealizacji społecznej.

6) Program Aktywizacji Społeczności Lokalnej „Razem- Więcej-Łatwiej”

Pod wspólnym tytułem „Razem- Więcej-Łatwiej” opracowane są trzy programy dotyczące następujących grup społecznych:

- Program wsparcia osób niepełnosprawnych w województwie wielkopolskim „Razem sprawniej”.
- Program wspierania aktywności seniorów i ich rodzin oraz zapobiegania marginalizacji życia ludzi starszych w Wielkopolsce „Więcej wiosny jesienią”.
- Program wsparcia rodzin w województwie wielkopolskim „Łatwiej w rodzinie”.
- Program wsparcia osób niepełnosprawnych w województwie wielkopolskim „Razem sprawniej”.

Programy te mają na celu:

- zbudowanie wojewódzkiego systemu wsparcia dla osób najbardziej potrzebujących pomocy,
- zintegrowanie działań zawodowych służb, wolontariuszy organizacji społecznych, kościołów i osób prywatnych.

7) Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych

- **działania na rzecz osób niepełnosprawnych,**
- **budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną,**
- **aktywna integracja na rzecz grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.**

8) Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Środa Wielkopolska.

- poprawa poziomu świadczonych usług społecznych – wyższy poziom oświaty, wzrost aktywności kulturalnej i poprawa usług medycznych i jakości życia mieszkańców naszej Gminy.

Cele Strategii są spójne z założeniami, priorytetami i kierunkami zawartymi w dokumentach Unii Europejskiej, w szczególności z:

- 1) Sektorowym Programem Operacyjnym Rozwój Zasobów Ludzkich Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 2) Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego i dotyczą obszarów działań finansowanych przez EFS, takich jak:
 - a. aktywne formy zwalczania bezrobocia,
 - b. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
 - c. promowanie kształcenia ustawicznego,
 - d. doskonalenie kadr i rozwój przedsiębiorczości,
 - e. aktywizacja zawodowa kobiet.

Założono, że realizacja działań zawartych w Strategii odbywać się będzie przy wykorzystaniu podmiotów lokalnych działających w obszarze polityki społecznej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi.

III. METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Środa Wielkopolska na lata 2009 - 2020, zwanej dalej Strategią, opracowano w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp., Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wlkp., Raportu o stanie gminy Środa Wielkopolska – sierpień 2008 r. oraz wyników prac uczestników debat strategicznych i badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dokument został opracowany przez dyrektora i kierowników poszczególnych sekcji oraz przy współpracy kadry socjalnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej.

W pracach nad Strategią uczestniczyli przedstawiciele władzy samorządowej gminy i powiatu, dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej, przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy, placówek oświaty, zdrowia, policji, kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych (wykaz uczestników debat w załączeniu).

IV. DIAGNOZA Gminy Środa Wielkopolska¹

1. Ogólna charakterystyka gminy

1.1 Położenie

Gmina Środa Wielkopolska położona jest w centralnej części województwa wielkopolskiego. Jest największą i jedyną miejsko – wiejską gminą Powiatu Średzkiego.



Miasto - siedziba władz gminy i powiatu - ma bardzo korzystne położenie geograficzne. Leży nie tylko w niewielkiej odległości od stolicy województwa - Poznania, ale posiada również bardzo dobre połączenia komunikacyjne z wieloma innymi ośrodkami. Przez Środę przebiega kolejowa magistrala

¹ Raport o stanie gminy Środa Wielkopolska, sierpień 2008 r.,

północ – południe oraz droga krajowa nr 11 łącząca środkowe wybrzeże Morza Bałtyckiego ze Śląskiem.

Powierzchnia gminy Środa Wielkopolska wynosi 207,41 km², z czego na miasto Środa Wielkopolska przypada 18 km². Od 1999 roku Środa Wielkopolska jest jednym z 35 miast powiatowych województwa wielkopolskiego. Powiat Średzki zajmuje obszar 623,2 km². Obszar gminy stanowi 33,23 % obszaru powiatu i 0,69 % obszaru województwa wielkopolskiego. Gminę tworzy miasto Środa Wielkopolska oraz 35 sołectw.

W skład poszczególnych sołectw wchodzi następujące miejscowości:

Sołectwo Annopole - wieś Annopole;

Sołectwo Babin - wieś Babin;

Sołectwo Brodowo - wsie Brodowo, Nietranowo, Włostowo;

Sołectwo Brzezcie - wieś Brzezcie;

Sołectwo Chocicza - wieś Chocicza;

Sołectwo Chudzice - wieś Chudzice;

Sołectwo Chwałkowo - wsie Chwałkowo, Czartki;

Sołectwo Czarne Piątkowo - wsie Czarne Piątkowo, Grójec;

Sołectwo Dębicz - wieś Dębicz;

Sołectwo Dębiczek - wieś Dębiczek;

Sołectwo Janowo - wieś Janowo;

Sołectwo Januszewo - wieś Januszewo;

Sołectwo Jarosławiec - wsie Jarosławiec, Marcelin, Urniszewo;

Sołectwo Kijewo - wieś Kijewo;

Sołectwo Koszuty - wsie Brzeziny, Koszuty, Koszuty Huby;

Sołectwo Lorenka - wieś Lorenka;

Sołectwo Marianowo Brodowskie – wieś Marianowo Brodowskie;

Sołectwo Mączniki - wieś Mączniki;

Sołectwo Nadziejewo - wieś Nadziejewo;

Sołectwo Olszewo - wsie Henrykowo, Olszewo;

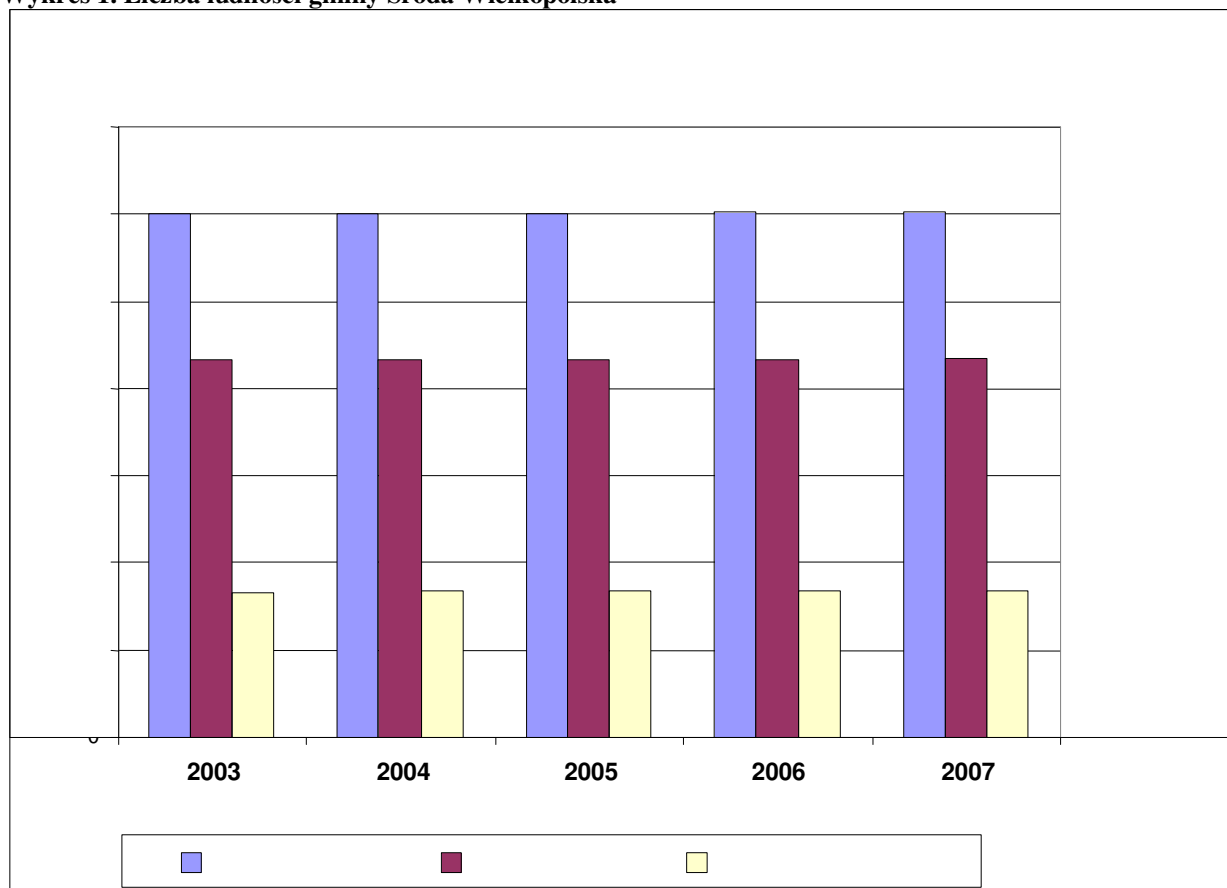
Sołectwo Pętkowo - wsie Pętkowo, Strzeszki;
Sołectwo Pierzchnica - wsie Pierzchnica, Pierzchno;
Sołectwo Pławce - wsie Pławce, Staniszewo, Zdziechowice;
Sołectwo Połazejewo - wsie Połazejewo, Rumiejki;
Sołectwo Romanowo - wsie Podgaj, Romanowo;
Sołectwo Ruszkowo - wsie Tadeuszewo, Ruszkowo;
Sołectwo Starkówiec Piątkowski - wieś Starkówiec Piątkowski;
Sołectwo Szlachcin - wsie Szlachcin, Szlachcin Huby;
Sołectwo Topola - wieś Topola;
Sołectwo Trzebisławki - wieś Trzebisławki;
Sołectwo Ulejno – wieś Ulejno;
Sołectwo Winna Góra - wsie Ołaczewo, Winna Góra;
Sołectwo Zielniczki - wsie Zielniczki, Zielniki;
Sołectwo Zmysłowo - wsie Bieganowo, Turek, Zmysłowo;
Sołectwo Żabikowo - wsie Żabikowo, Słupia Wielka.

1.2 Demografia

Gminę Środa Wlkp. zamieszkuje 30 168 osób, w tym w mieście 21 770 osób, a w części wiejskiej 8 398 osoby (wg stanu na 31 grudnia 2007 roku). Liczba mieszkańców gminy w ostatnich pięciu latach wzrosła o 178 osób, czyli o 0,6% (stan bieżący względem roku 2003). Większość społeczeństwa gminy stanowią kobiety (51 %) – na statystycznych 100 mężczyzn przypadają 104 kobiety.

Sytuację demograficzną Gminy prezentują poniższe zestawienia:

Wykres 1. Liczba ludności gminy Środa Wielkopolska



Źródło: GUS 2008

Tabela 1. Przyrost naturalny i migracje w gminie Środa Wlkp. w latach 2003-2007

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
Urodzenia	284	302	297	320	356
Zgony	253	270	253	236	267
Przyrost naturalny	31	32	44	84	89
Przyrost naturalny wskaźnik	1	1,1	1,5	2,8	3
Saldo migracji	-38	-13	-32	-33	-29*

Źródło: GUS 2008

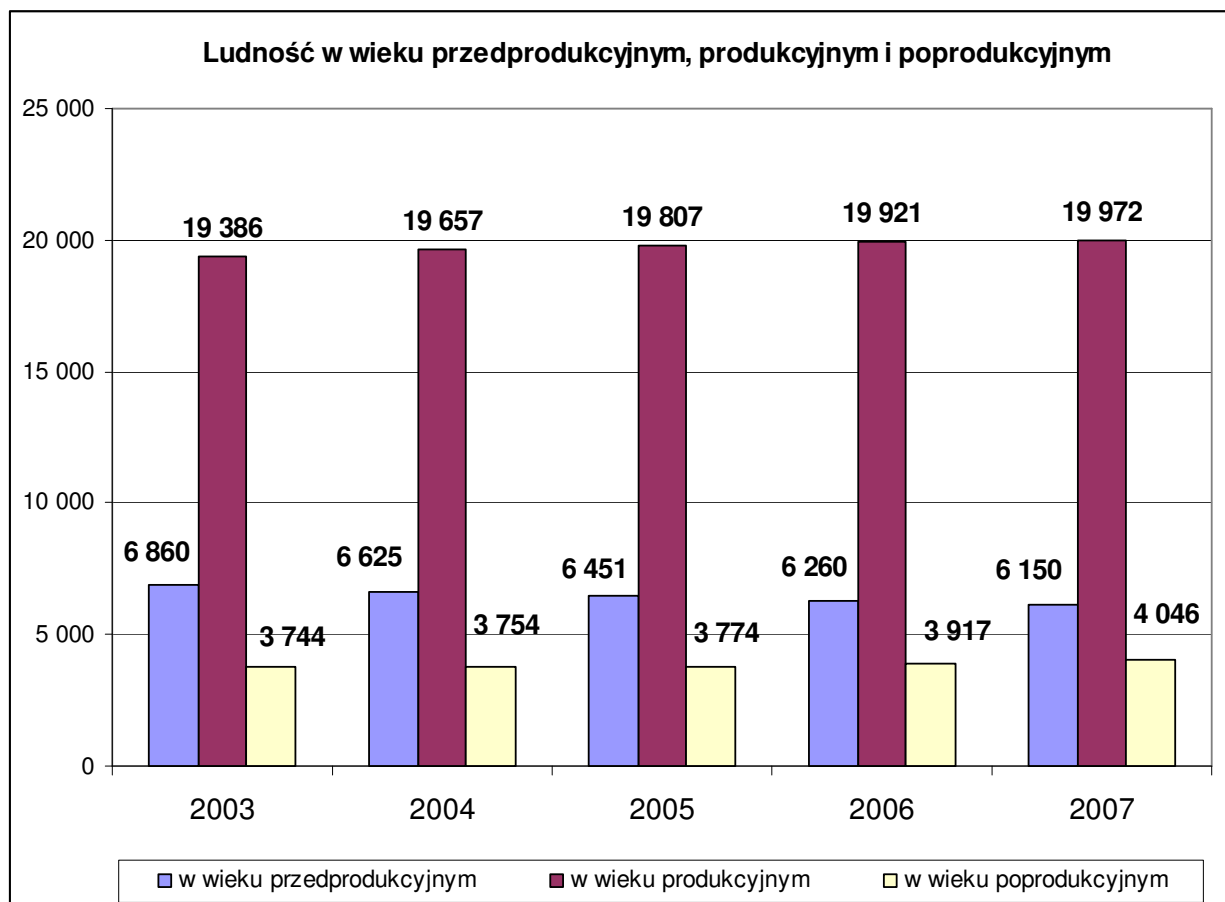
*oszacowanie

Tabela 2. Małżeństwa zawarte ogółem

2003	2004	2005	2006	2007
162	154	146	205	241

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS, 2008

Wykres 2. Ludność gminy w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjny



Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS, 2008

W badanym okresie corocznie zwiększała się liczba zawieranych małżeństw, co również ma wpływ na wskaźnik przyrostu naturalnego w analogicznym okresie czasu oraz na wzrost wypłacanych świadczeń rodzinnych.

Liczba urodzeń w okresie 2003-2007 przewyższała liczbę zgonów o średnio 56 osób rocznie i w badanym okresie wzrósł z 31 do 89. Średnio rodzi się 312 dzieci, a umiera 256 osób rocznie.

Ogólna liczba ludności Gminy wzrasta nieznacznie (przyrost o 0,6% w ciągu ostatnich 5 lat). Przybywa natomiast osób w wieku poprodukcyjnym (od 3 744 w 2003 r. do 4 046 osób w roku 2007, co stanowi ponad 13% ogólnej liczby ludności) i z analizy liczebności grup wiekowych oraz z faktu

przedłużania życia, ta grupa wiekowa będzie nadal rosła najszybciej. Jednocześnie zmniejszać się będzie liczebność najmłodszych grup wiekowych. Ludność powyżej 60 lat wzrosła w opisanych grupach najbardziej – w badanych latach z 3 744 do 4 046, czyli o ponad 8%.

Dane demograficzne naszej gminy odzwierciedlają światowe tendencje procentowego wzrostu liczby ludzi starszych: wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym, maleje liczba urodzeń, obniża się wskaźnik umieralności i jednocześnie wzrasta średnia długość życia, co jest niewątpliwie osiągnięciem cywilizacji XX wieku. Tendencja ta będzie się nasilać – przybywać będzie ludzi starszych wymagających opieki i rozwoju usług przeznaczonych dla seniorów, w tym zarówno w zakresie organizowania czasu wolnego, rozwoju świadczonych usług opiekuńczych, jak i w zakresie specjalistycznej opieki medycznej.

1.3 Działalność gospodarcza

Miasto i gmina Środa Wlkp. jest jednym z większych ośrodków przemysłowych i rolniczych w Wielkopolsce.

Według stanu na dzień 31.12.2007 roku, w gminie było zarejestrowanych 3407 podmiotów gospodarczych.

Liczba zarejestrowanych podmiotów zmienia się wraz z sytuacją gospodarczą kraju. Przedsiębiorstwa prowadzone przez osoby fizyczne stanowią 77,8% ogółu zarejestrowanych podmiotów.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą najwięcej podmiotów działa w zakresie handlu i napraw, stanowiąc 27% wszystkich podmiotów oraz obsłudze firm i nieruchomości oraz przetwórstwie przemysłowym.

Pod względem wielkości przedsiębiorstw działających na terenie gminy najczęściej jest przedsiębiorstw małych – 3 188. Gmina może się pochwalić jednak dużą liczbą przedsiębiorstw średnich i dużych razem 29.

Rolnictwo jest jedną z głównych gałęzi gospodarki w gminie. Użytki rolne obejmują ponad 77% ogólnej powierzchni, zajmując powierzchnię 17 227ha, z czego grunty orne zajmują 15 868ha.

Najwięcej gruntów przeznaczonych jest pod uprawę zbóż – 53,9% ogółu upraw (7105 ha) oraz kukurydzy i ziemniaków po 12,5% (po 1650ha).

Na terenie gminy w roku 2007 było łącznie 684 gospodarstw rolnych o pow. powyżej 1 ha, w tym:

w grupie do 5 ha – 954

w grupie 5-10 ha – 241

grupie 10-15 ha – 240

w grupie powyżej 15 ha – 200

Średnia wielkość gospodarstw indywidualnych wynosi 27,8 ha.

1.4 Ogólna sytuacja mieszkaniowa

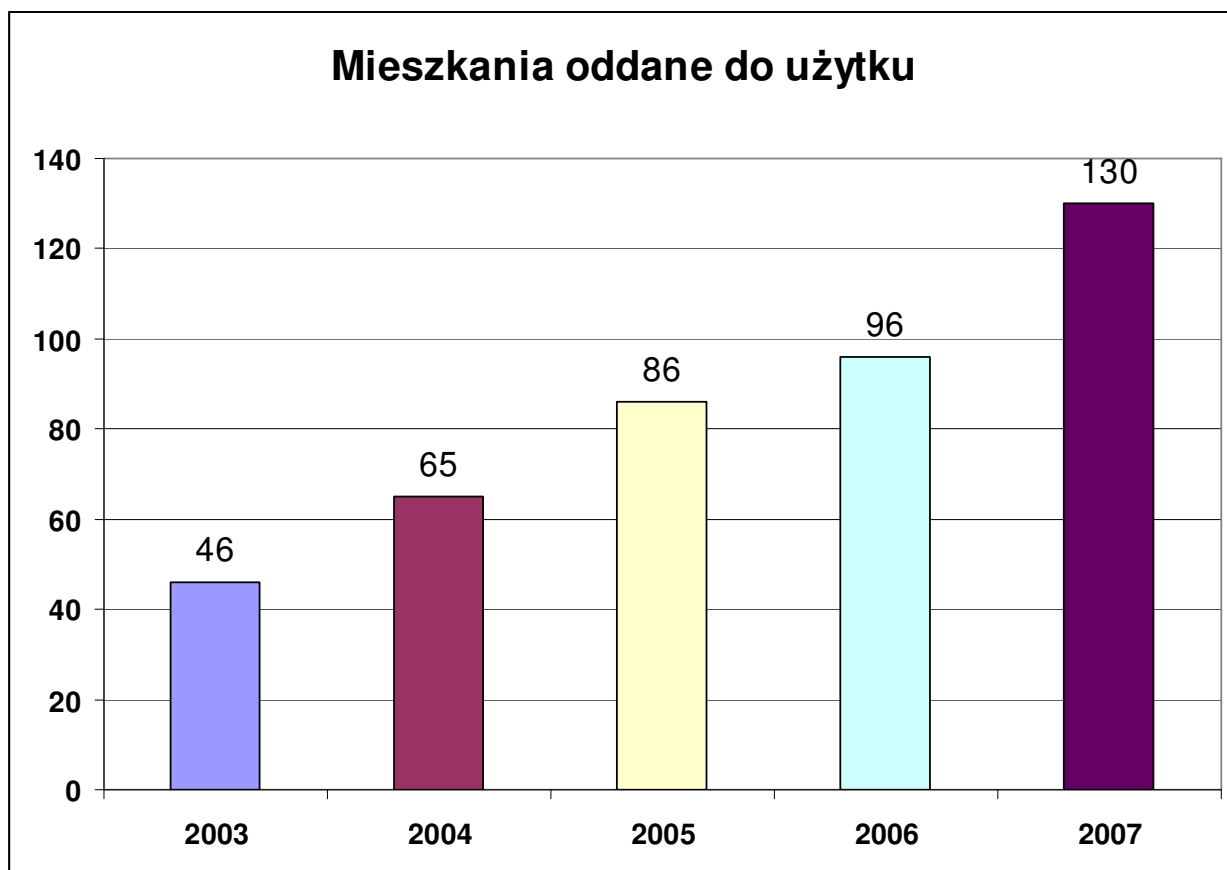
Najważniejsze dane, dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie zestawiono poniżej.

Tabela 3. Mieszkania komunalne i socjalne w gminie

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
budynki komunalne (<i>liczba szt.</i>)	35	33	34	32	32
Mieszkania komunalne <i>liczba</i>	639	619	610	599	581
Mieszkania socjalne <i>liczba</i>	109	109	118	98	92

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środa Wlkp., 2008r.

Wykres 3. Liczba oddanych do użytku mieszkań



Źródło: Dane ze Starostwa Powiatowego w Środzie Wlkp., 2008 r.

Obecnie w gminie znajduje się 9 307 mieszkań (o 3,6% więcej niż w 2003 r.), z czego 67,2% to mieszkania prywatne, 27% -spółdzielcze i 5% -komunalne. W 32 budynkach komunalnych znajduje się 581 mieszkań.

Pomimo utrzymującej się tendencji wzrostowej w zakresie oddawanych mieszkań nadal w trudnej sytuacji są osoby i rodziny o niskim statusie materialnym, oczekujące na mieszkania komunalne i socjalne. Długoletnie, niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe negatywnie wpływają na funkcjonowanie społeczne tej grupy osób.

Według stanu na dzień 30 września 2008 r. - 99 rodzin oczekuje na przydział lokalu mieszkalnego, w tym:

- 37 rodzin na mieszkania socjalne,
- 12 rodzin z wyrokami eksmisji.

1.1. Rynek pracy i bezrobocie

Dzięki wzrostowi gospodarczemu w całym kraju istotnie spadła liczba bezrobotnych. W gminie Środa Wielkopolska, podobnie jak w Województwie Wielkopolskim bezrobocie również ma tendencję malejącą.

Stopa bezrobocia dla powiatu średzkiego na koniec 2003 r. wynosiła 21,4%, przy średniej dla województwa – 17,1% i kraju 20,0%, natomiast na koniec 2007 r. wynosi 10,5%, przy średniej dla województwa – 8,0% i kraju 11,4%.

Powyższe informacje prezentuje niniejsza tabela.

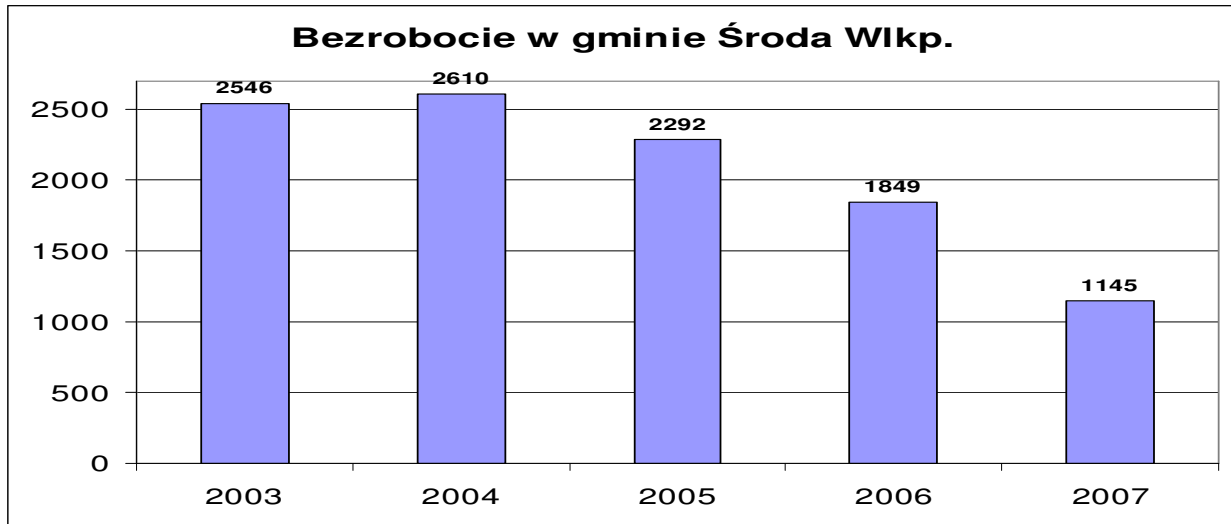
**Tabela 4. Zestawienie danych o bezrobociu w województwie wielkopolskim
w latach 2004 -2007**

Rok i miesiąc	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Procent bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Procent bezrobotnych mężczyzn
2004 XII	232 251	127 938	55,1	104 313	44,9
2005 XII	211 420	122 011	57,7	89 409	42,3
2006 XII	169 089	105 818	62,6	63 271	37,4
2007 XII	112 827	74 192	65,8	38 635	34,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentu pn. Sytuacja na rynku pracy w woj. wielkopolskim – grudzień 2007 r.

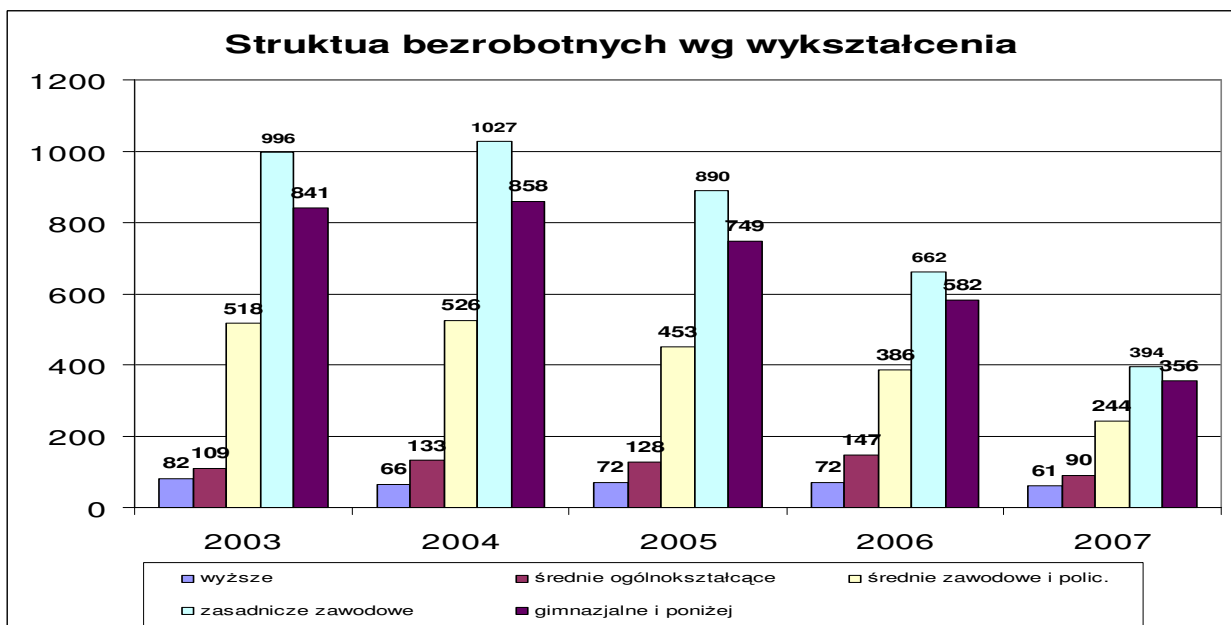
Sytuację osób bezrobotnych Gminy przedstawiono za pomocą poniższych danych.

Wykres 4. Bezrobocie w gminie Środa Wlkp. w liczbach bezwzględnych



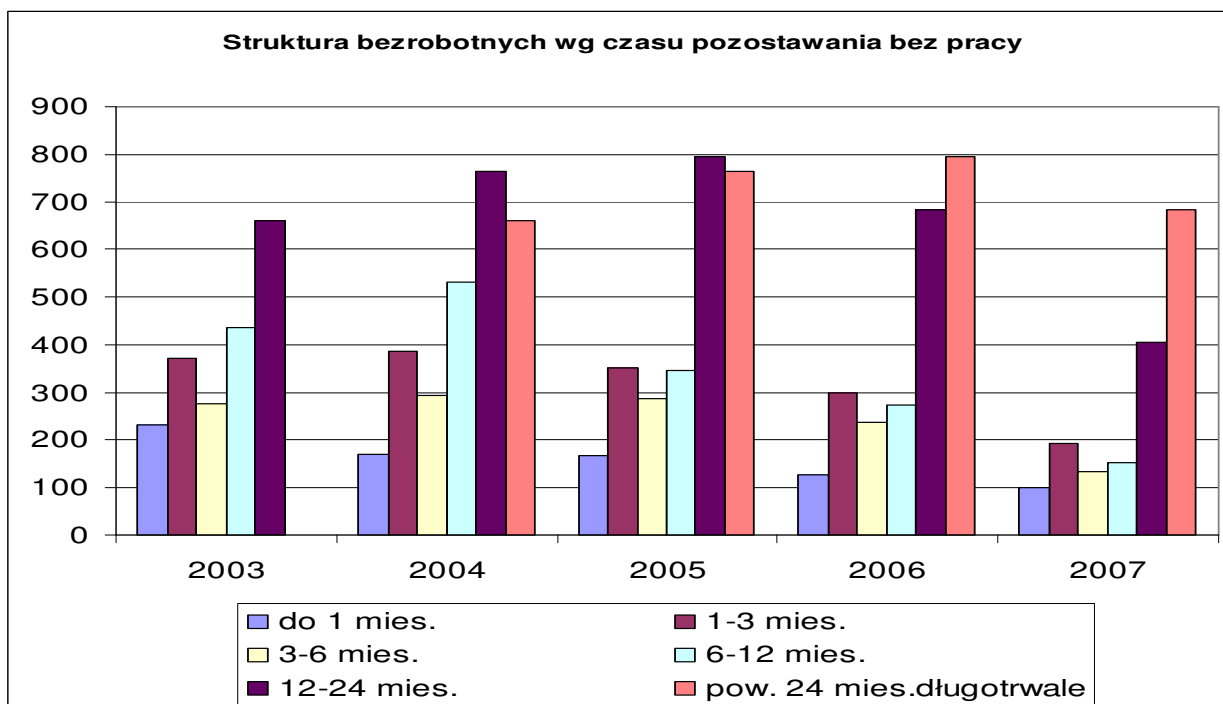
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp. 2008r.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych według wykształcenia (liczba osób)

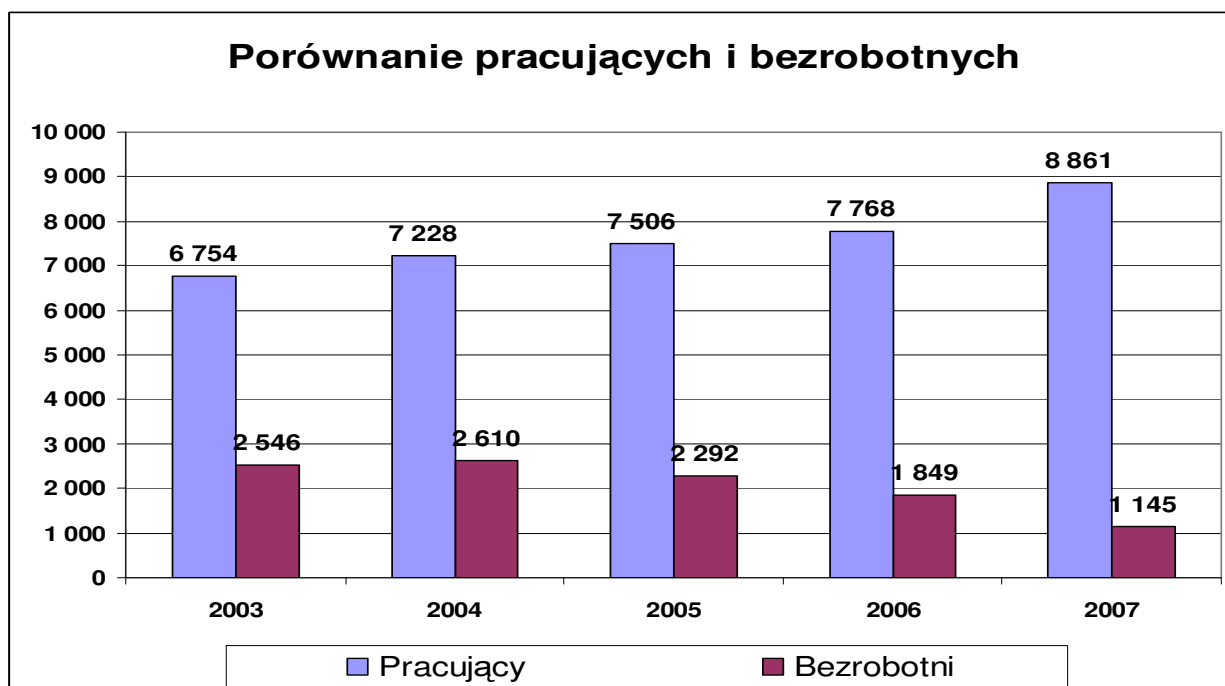


Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy, 2008r.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania na bezrobociu (liczba osób)



Wykres 7. Porównanie liczba pracujących i bezrobotnych



Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy oraz Bank Danych Regionalnych GUS, 2008r.

Gmina boryka się jeszcze z kolejnymi niekorzystnymi zjawiskami. Należy do nich odpływ ludzi wykształconych, nie znajdujących zatrudnienia na terenie gminy oraz widoczna emigracja zarobkowa. W przyszłości trudności na rynku pracy zwiększy jeszcze zjawisko poszukiwania pracy przez byłych rolników i ich dzieci (spowodowane przez trend powiększania wielkości gospodarstw rolnych).

Szczególnej pracy socjalnej wymagają osoby długotrwale bezrobotne (powyżej 24 miesięcy). W tej grupie mieszczą się osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, korzystające z różnych form pomocy społecznej, zagrożone wykluczeniem społecznym.

1.6 Oświata, kultura, sport i rekreacja

Oświata jest zadaniem własnym gmin. W gminie Środa Wlkp. jest jednym z wiodących kierunków działania i stanowi konsekwentnie realizowany, priorytetowy element polityki społecznej. Świadczy o tym coraz większy udział finansowania zadań oświaty ze strony budżetu gminy, wzrost z 37,6% w roku 2003 do 46,8% w roku 2007.

Przedszkola

Według stanu na dzień 31. 12. 2007 r. w gminie Środa Wlkp. działały cztery przedszkola samorządowe. Na ogólną liczbę 491 miejsc do przedszkola uczęszczało 490 dzieci.

Najwięcej dzieci uczęszcza do Przedszkola nr 4 – do którego średnio w 2007 r. uczęszczało 145 dzieci. Drugim co do wielkości jest Przedszkole nr 3 – średnio 130 dzieci), a następnie nr 2 – średnio 125 dzieci). Najkorzystniejsza sytuacja pod względem liczby dzieci przypadających na jeden oddział znajduje się w Przedszkolu nr 3, gdzie przypada średnio 22 dzieci na oddział, a najmniej korzystna w Przedszkolu nr 2 – 25 dzieci na oddział. W każdym przedszkolu

wskaźnik ten zgodny jest z ustawowo dozwolonym limitem 25 dzieci na 1 oddział.

Tabela 5. Podstawowe dane o przedszkolach w gminie Środa Wlkp. (2007 rok)

Wyszczególnienie	nr 1	nr 2	nr 3	nr 4
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola (średnia w roku)	90	125	130	145
Liczba oddziałów dla dzieci	4	5	6	6
Liczba etatów przeliczeniowych dydaktycznych	10,63	10	11,37	8
Liczba etatów przeliczeniowych pracowników administracji i obsługi	12,8	13	11,6	16,25
Wydatki z budżetu przedszkola ogółem w zł	890 311	957 593	718 365	1 003 846
Średnia liczba dzieci na 1 oddział	23	25	22	24
Średnia liczba dzieci w przedszkolu na 1 nauczyciela (na 1 etat przeliczeniowy)	8	13	11	18
Utrzymanie 1-go przedszkolaka w zł (w stos. do całości wyd. budżetu przedszkola)	9 892,34	7 660,74	5 525,88	6 923,08

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środa Wlkp., 2008r.

Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Na terenie miasta i gminy Środa Wielkopolska działa 6 szkół podstawowych + 1 filia (2 szkoły w mieście, 4 szkoły + filia na terenie gminy).

Koszty utrzymania szkół są duże i wykraczające zdecydowanie poza przyznaną przez Ministerstwo Edukacji subwencję oświatową. W roku 2007 wydatki ogółem na oświatę stanowiły 53,2% wydatków gminy. Pomimo corocznego wzrostu subwencji oświatowej, gmina musi dopłacać do oświaty z własnych środków coraz więcej.

Podstawowe informacje na temat szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, zebrano w poniższym zestawieniu. Obejmuje ono lata 2003 do 2007

Szkoły Podstawowe

Tabela 6. Szkoła Podstawowa nr 2 w Środzie Wlkp.

	2003	2004	2005	2006	2007
Budżet szkoły (w zł)	2 762 270	3 056 076	3 335 577	3 589 691	3 765 144
Liczba uczniów	960	988	966	923	903
Liczba oddziałów	37	39	38	37	38
Liczba uczniów na oddział	26	25	25	25	24
Koszt na 1 ucznia (rocznie) zł	2 877,36	3 093,19	3 452,98	3 889,16	4 169,59

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środa Wlkp., 2008r.

Tabela 7. Szkoła Podstawowa nr 3 w Środzie Wlkp.

	2003	2004	2005	2006	2007
Budżet szkoły (w zł)	3 433 415	3 618 912	3 912 175	3 861 119	4 213 820
Liczba uczniów	930	923	852	807	768
Liczba oddziałów	43	43	42	39	38
Liczba uczniów na oddział	22	21	20	21	20
Koszt na 1 ucznia (rocznie) (w zł)	3 691,84	3 920,81	4 591,75	4 784,53	5 486,74

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środa Wlkp., 2008r.

Tabela 8. Szkoła Podstawowa w Jarosławcu

	2003	2004	2005	2006	2007
Budżet szkoły (w zł)	700 286	721 267	789 123	826 896	864 435
Liczba uczniów	144	119	114	105	94
Liczba oddziałów	8	7	7	7	7
Liczba uczniów na oddział	18	17	16	15	13
Koszt na 1 ucznia (rocznie) (w zł)	4 863,10	6 061,07	6 922,13	7 875,20	9 196,12

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środa Wlkp., 2008r.

Tabela 9. Szkoła Podstawowa w Słupi Wielkiej

	2003	2004	2005	2006	2007
Budżet szkoły (w zł)	1 269 428	1 324 465	1 430 177	1 455 597	1 446 133
Liczba uczniów	226	214	197	179	164
Liczba oddziałów	11,5	10,5	9,5	8,5	8
Liczba uczniów na oddział	20	20	21	21	21
Koszt na 1 ucznia (rocznie) (w zł)	5 616,94	6 189,09	7 259,78	8 131,83	8 817,88

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środa Wlkp., 2008r.

Tabela 10. Szkoła Podstawowa w Pławcach

	2003	2004	2005	2006	2007
Budżet szkoły (w zł)	559 500	593 300	705 300	687 000	711 000
Liczba uczniów	103	97	86	88	81
Liczba oddziałów	6	6	6	6	6
Liczba uczniów na oddział	17	16	14	15	14
Koszt na 1 ucznia (rocznie) (w zł)	5 432,04	6 116,49	8 201,16	7 806,82	8 777,78

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środa Wlkp., 2008r.

Tabela 11. Szkoła Podstawowa w Starkówcu Piątkowskim

	2003	2004	2005	2006	2007
Budżet szkoły (w zł)	963 790	1 017 931	1 111 160	1 192 308	1 228 389
Liczba uczniów	223	213	225	215	203
Liczba oddziałów	13	12	12	12	12
Liczba uczniów na oddział	17	18	19	18	17
Koszt na 1 ucznia (rocznie) (w zł)	4 321,93	4 779,02	4 938,49	5 545,62	6 051,18

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środa Wlkp., 2008r.

Gimnazja

Tabela 12. Gimnazjum nr 1

	2003	2004	2005	2006	2007
Budżet szkoły (w zł)	2 491 001	2 463 543	2 874 705	2 940 943	2 902 430
Liczba uczniów	699	642	579	511	474
Liczba oddziałów	28	26	25	24	23
Liczba uczniów na oddział	25	25	23	21	21
Koszt na 1 ucznia (rocznie) (w zł)	3 563,66	3 837,29	4 964,95	5 755,27	6 123,27

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środy Wlkp., 2008

Tabela 13. Gimnazjum nr 2

	2003	2004	2005	2006	2007
Budżet szkoły (w zł)	1 386 360	1 464 160	1 502 095	1 545 250	1 709 744
Liczba uczniów	410	378	358	377	350
Liczba oddziałów	16	15	14	13	14
Liczba uczniów na oddział	26	25	26	29	25
Koszt na 1 ucznia (rocznie) (w zł)	3 381,37	3 873,44	4 195,80	4 098,81	4 884,98

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środy Wlkp., 2008

Tabela 14. Gimnazjum w Słupi Wielkiej

	2003	2004	2005	2006	2007
Budżet szkoły (w zł)	20 187	83 618	146 450	225 329	262 855
Liczba uczniów	35	54	92	113	110
Liczba oddziałów	1	2	4,5	6	5,5
Liczba uczniów na oddział	35	27	20	19	20
Koszt na 1 ucznia (rocznie) (w zł)	576,77	1 548,48	1 591,85	1 994,06	2 389,59

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środy Wlkp., 2008

Szkolnictwo ponadgimnazjalne

1. Liceum Ogólnokształcące w Środzie Wielkopolskiej ul. Ks. Kegla 2
2. Zespół Szkół Rolniczych w Środzie Wielkopolskiej ul. Kosynierów 2
3. Zespół Szkół Zawodowych w Środzie Wielkopolskiej ul. Paderewskiego 27

Szkolnictwo Wyższe

4. Wielkopolska Wyższa Szkoła Społeczno – Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej ul. Paderewskiego 27

Istniejąca sieć placówek edukacyjnych zlokalizowana na terenie gminy, jak również bliskość ośrodka akademickiego, jakim jest Poznań daje duże możliwości kształcenia się mieszkańcom gminy.

Kultura

Istotna rola w zakresie organizacji czasu wolnego oraz zabezpieczenia potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy działającym w tym obszarze przypada instytucjom i organizacjom pozarządowym:

1. Miejska Biblioteka Publiczna.

Miejska Biblioteka Publiczna im. R.W. Berwińskiego jest główną biblioteką publiczną w mieście. Jej zadaniem jest zaspokajanie potrzeb czytelniczych, informacyjnych i kulturalnych ogółu mieszkańców.

Biblioteka prowadzi działalność kulturalno – oświatową również poprzez organizowanie spotkań autorskich, lekcji bibliotecznych, konkursów rysunkowych i czytelniczych oraz promocję nowości wydawniczych.

2. Ośrodek Kultury

Centrum Kultury organizacyjne składa się z:

- Ośrodka Kultury,
- Kina,
- Modelarni.

Głównym podmiotem prowadzącym działalność kulturalną na terenie miasta Środa Wielkopolska jest Ośrodek Kultury. Instytucja ta powstała w 1994 roku.

3. Muzeum Ziemi Średzkiej w Koszutach

Muzeum zostało założone z inicjatywy miejscowego regionalisty Franciszka Kosińskiego. Działa nieprzerwanie od lat 60-tych XX wieku.

4. Muzeum gen. H. J. Dąbrowskiego w Winnejgórze

5. Organizacje kultury

a/. Średzkie Towarzystwo Kulturalne powstało w 1964 r.

Głównym celem Towarzystwa jest upowszechnienie wiedzy o regionie i wybitnych Wielkopolanach.

Działalność ŚTK to:

- 1/. Wycieczki krajoznawcze
- 2/. Wykłady związane tematycznie z regionem.
- 3/. Działalność wydawnicza

b/. STRUŚ to skrót pełnej nazwy Stowarzyszenia, która brzmi: Stowarzyszenie Twórczego Rozwoju Umysłowych Ścieżek.

Stowarzyszenie powstało w 2004 r., posiada osobowość prawną.

STRUŚ czynnie włącza się w organizację imprez i różnego rodzaju działań kulturalnych. Chętnie wspiera wszelkie inicjatywy promujące kulturę, edukację i sztukę.

Sport i rekreacja

Aktualnie na terenie gminy działa łącznie 15 klubów, sekcji i stowarzyszeń, które zajmują się sportem i rekreacją.

Centrum organizacyjnym działalności sportowej jest Ośrodek Sportu i Rekreacji. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Środzie Wlkp. z siedzibą przy ulicy

Sportowa 12, jako jednostka budżetowa funkcjonuje od sierpnia 2006 roku. Wcześniej prowadzono działalność w formie zakładu budżetowego.

Nadrzędnym celem działania Ośrodka jest upowszechnianie kultury fizycznej oraz propagowanie sportu i masowej rekreacji. Realizowany jest on poprzez wykonywanie zadań między innymi z zakresu:

- organizacji imprez sportowych własnych i zleconych,
- udostępniania bazy sportowej i rekreacyjnej,
- realizacji usług z zakresu sportu i masowej kultury fizycznej,
- prowadzenia działalności turystyczno-wypoczynkowej służącej upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu,
- prowadzenia działalności gospodarczej w formie parkingu strzeżonego,
- prowadzenia Pływalni Miejskiej i Kąpieliska Miejskiego.

Obiekty sportowe przy ulicy Sportowej 12 tj. boiska oraz hala sportowa, to tradycyjne miejsce odbywania się festynów okolicznościowych, festiwali, wystaw, zawodów i rozgrywek sportowych.

Gmina dysponuje dużą liczbą różnych sal sportowych, OSP i innych – łącznie

18. Baza turystyczna jest dobrze rozwinięta.

Tabela 15. Infrastruktura turystyczna (stan na 31.12.2007r)

Rodzaj obiektu	liczba
Restauracje	12
Bary	31
Boiska sportowe	20
Sale gimnastyczne	9
Pływalnie	1
Świetlice	25

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego Środa Wlkp., 2008r.

1.7 Opieka zdrowotna

Na terenie gminy Środa Wlkp. działa pięć przychodni lekarza rodzinnego. Świadczeń medycznych w ramach umów podpisanych z NFZ udzielają również

chirurg, ortopeda, ginekolog, okulista, stomatolog, ortodonta oraz dwóch laryngologów. Istnieją dwa punkty pobierania materiału do badań laboratoryjnych. W każdej szkole zapewniona jest opieka pielęgniarstwa. Na terenie gminy funkcjonuje również 55 lekarskich gabinetów prywatnych oraz 13 gabinetów terapeutycznych i opieki psychologicznej.

Na 1 lekarza przypada 2,6 tys. mieszkańców.

Na terenie gminy działa Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej.

W ramach SP ZOZ w Środzie Wlkp. funkcjonują następujące placówki:

1. **Szpital im. Józefa Dietla**, w tym oddziały:

- wewnętrzny,
- chirurgiczny,
- dziecięcy,
- ginekologiczny,
- noworodkowy,
- anestezjologii i intensywnej terapii,
- apteka zakładowa,
- centralna sterylizatornia,
- dział diagnostyki obrazowej i elektrodiagnostyki,
- pracownie USG, EKG,
- pracownia endoskopii,
- pracownia serologii,

2. **Przychodnia**, w tym:

- Dział Diagnostyki Obrazowej i Elektrodiagnostyki - Pracownia RTG,
- Dział Diagnostyki Laboratoryjnej - Laboratorium analityczne,
- Pracownia bakteriologiczna,
- Poradnia Medycyny Pracy,

3. **Ośrodek Usprawniania Leczniczego**, w tym

- gabinet kinezyterapii,

- gabinet fizykoterapii,
- gabinet hydroterapii,
- gabinet aerozoloterapii,
- gabinet masażu.

Zaopatrzenie chorym w leki zapewnia 11 aptek.

Na terenie gminy istnieje ograniczona dostępność do specjalistycznych usług medycznych, a w szczególności psychiatrycznych finansowanych przez NFZ, zarówno dla dzieci i młodzieży, jak też osób dorosłych, co niewątpliwie wpływa negatywnie na funkcjonowanie społeczne osób zaburzonych psychicznie osób zamieszkałych na terenie gminy. Ośrodek Pomocy Społecznej zmuszony jest zabezpieczyć potrzeby leczenia psychiatrycznego dla swoich podopiecznych w ramach działającego systemu pomocy – w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych finansowanych ze środków rządowych oraz dzięki współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, co nie jest docelowym rozwiązaniem i nie może być traktowane, jako rozwiązanie ostateczne, ponieważ system pomocy społecznej nie może zastępować usług zdrowotnych.

1.8 System pomocy społecznej w gminie

W myśl ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.) pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w dążeniu do zaspokajania niezbędnych potrzeb oraz umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Jednostką organizacyjną gminy realizująca zadania z zakresu pomocy społecznej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej.

Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest prowadzenie właściwej polityki socjalnej przeciwdziałającej między innymi ubóstwu, bezrobociu, uzależnieniom, przemocy, bezdomności, czy wykluczeniu społecznemu. Pracownicy ośrodka realizując zadania nałożone na nich przez ustawę o pomocy społecznej, osiągają wyznaczone cele, wspierając osoby i rodziny w usamodzielnianiu i integracji ze środowiskiem lokalnym. Ważną częścią ich działania jest praca socjalna, skierowana na niematerialną pomoc osobom i rodzinom, które jej wymagają.

W tym celu Ośrodek zatrudnia 13 pracowników socjalnych, co nie zachowuje zapisu art.110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, który mówi: „Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców”.

Wobec powyższego do roku 2010 zgodnie z powyższym oraz wytycznymi PO KL zatrudnienie w powyższej grupie zawodowej winno osiągnąć pułap 15 pracowników socjalnych.

Szczegółowy zakres świadczonej pomocy obrazuje opis ujęty w dalszej części strategii pn. „Główne problemy społeczne w ujęciu Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej”.

W systemie wsparcia ważnym partnerem jest Ośrodek Wsparcia – Gminna Świetlica Terapeutyczno – Wychowawcza w Środzie Wielkopolskiej.

W ramach Ośrodka działa sieć świetlic terapeutycznych szczególnie dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych marginalizacją społeczną. Sieć świetlic zlokalizowana szczególnie w obszarach wiejskich:

- Jarosławiec
- Nadziejewo
- Pławce
- Bieganowo
- Szlachcin

oraz w mieście

Ośrodek Wsparcia Gminna Świetlica Terapeutyczno - Wychowawcza w Środzie Wlkp. jest placówką wsparcia dziennego. W latach 2004-2007 realizował zadania określone w Gminnych Programach:

- Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Przeciwdziałania Narkomanii,
- Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Wykonując zadania określone w w/w programach Ośrodek ściśle współpracował z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Środa Wlkp.

Gminny system pomocy społecznej wspierają:

1. Komenda Powiatowa Policji w Środzie Wielkopolskiej,
2. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Środzie Wlkp.
3. Prokuratura Rejonowa
4. placówki zdrowia, oświaty, kultury, sportu (wymienione w systemie opisanym wyżej)
5. instytucje powiatowe (wg poniższego wykazu):

a/ Instytucje rynku pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp.

ul. Kosynierów

1. PODMIOT PROWADZĄCY

POWIAT ŚREDZKI

2. CO OFERUJE? (ZAKRES USŁUG)

-Zadania zgodne z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI?

Osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia.

b/ Instytucje wspierające osoby uzależnione

NS ZOZ Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia w Środzie Wielkopolskiej

ul. Lipowa 12

1. Zakres usług i kategorie klientów

Usługi diagnostyczno-terapeutyczne obejmujące: konsultacje indywidualne i psychoterapię indywidualną dla osób uzależnionych i ich rodzin, psychoterapię grupową dla osób uzależnionych i współuzależnionych, konsultacje lekarskie. Program poradni adresowany jest do osób uzależnionych od alkoholu, oraz ich rodzin.

c/ Instytucje świadczące specjalistyczną pomoc mieszkańcom gminy i powiatu w obszarze pomocy dziecku i rodzinie, osobom w kryzysach oraz osobom niepełnosprawnym

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w szczególności dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,

- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Środa Wlkp. ul. Szkolna 2

1. PODMIOT PROWADZĄCY

POWIAT ŚREDZKI

2. CO OFERUJE? (ZAKRES USŁUG)

- Realizuje zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej, a w szczególności :
- świadczy specjalistyczną pomoc na rzecz mieszkańców powiatu ,
 - prowadzi interwencję kryzysową w szczególności pomoc ofiarom przemocy w rodzinie,
 - zapewnia opiekę i wychowanie dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodzicielskiej,
 - realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych,

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI?

Mieszkańcy gminy i powiatu średzkiego

Publiczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza – Ognisko Wychowawcze w Szlachcinie

wraz z filią pn Średzkie Ognisko Opiekuńczo - Wychowawcze w Środzie Wielkopolskiej ul. Kosynierów

1. PODMIOT PROWADZĄCY

POWIAT ŚREDZKI

2. CO OFERUJE? (ZAKRES USŁUG)

- zapewnia opiekę i wychowanie dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodzicielskiej, w formie pobytu całodobowego oraz wsparcia dziennego
- PROWADZI SPECJALISTYCZNĄ PRACĘ Z BIOLOGICZNYMI RODZINAMI DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W PLACÓWCE

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI?

Do rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo – wychowawczymi, w szczególności z powiatu średzkiego.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Środa Wlkp. ul. Żwirki i Wigury 1

1. PODMIOT PROWADZĄCY

POWIAT ŚREDZKI

2. CO OFERUJE? (ZAKRES USŁUG)

- diagnoza i terapia dziecka z problemami szkolnymi ,pomoc rodzinie w problemach wychowawczych

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA

- DZIECI I MŁODZIEŻ, RODZINY, NAUCZYCIELE I WYCHOWAWCY Z TERENU POWIATU

6. Organizacje pozarządowe działające w obszarze polityki społecznej,

a w szczególności:

- Stowarzyszenie Pomocy „KRAĞ” Nowe Miasto n/Wartą, prowadzi Dom dla bezdomnych w Dębnie - w ramach zadania zleconego przez gminę –wspiera działalność na rzecz pomocy osobom bezdomnym i rozwiązywania problemu bezdomności gminy,

-Polski Komitet Pomocy Społecznej
Środa Wielkopolska, ul. Daszyńskiego 5

-Polski Czerwony Krzyż
Środa Wielkopolska, ul. Wiosny Ludów 3

-Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
Środa Wielkopolska, ul. Szpitalna 10

Stowarzyszenie Pomocy „SOS”
Środa Wielkopolska, ul. Lipowa 12

TPD Koło Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej
Środa Wielkopolska, ul. Szpitalna 10

Klub Abstynenta „Nowe Życie”
Środa Wielkopolska, ul. Westerplatte 5

Parafialne Zespoły „Caritas” przy Parafiach:

- p.w. św. Józefa, Os. Jagiellońskie,
- p.w. N.S.J, ul. 17 Września,
- p.w. W.M.P, ul. Jażdżewskiego.

- Związek Kombatantów R.P. i Byłych Więźniów Politycznych
Środa Wielkopolska, ul. Daszyńskiego 5

V. PROBLEMY SPOŁECZNE W UJĘCIU OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ w Środzie Wielkopolskiej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Wlkp. realizuje zadania pomocy społecznej w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej

(tekst jednolity z 2008 r. Dz. U. Nr 115, poz. 728) **obowiązującą od 1 maja 2004r.**

Ustawa ta wprowadziła szereg nowych rozwiązań prawnych regulujących system zabezpieczenia społecznego, aby:

1. zapewnić osobom i rodzinom wsparcie w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej,
2. zapewnić dochód na poziomie interwencji socjalnej,
3. doprowadzić do uniezależnienia się od pomocy społecznej,
4. integrować osoby będące w procesie wykluczenia społecznego ze środowiskiem lokalnym.

Ustawa dokonała podziału zadań, których realizacja na poziomie gminie spoczywa na Ośrodku, na zadania zlecone przez administrację rządową finansowane z budżetu państwa oraz na zadania własne gminy finansowane ze środków własnych.

Zgodnie z powyższym podziałem Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Wlkp. w latach 2004 - 2007 realizował:

a/. zadania zlecone: zasiłki stałe, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

b/. zadania własne o charakterze obowiązkowym: udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych. w tym zasiłków okresowych, które od 1 maja 2004r. znalazły się w obowiązkowej grupie zadań i są dotowane ze środków rządowych, świadczenie usług opiekuńczych, prowadzenie i rozwój infrastruktury placówek wsparcia dziennego, kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za kierowane osoby, lub rozwijanie alternatywnych form wsparcia w środowisku lokalnym, sprawianie pogrzebu, praca socjalna,

c/. zadania własne o charakterze fakultatywnym: przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych w formie zasiłków celowych na zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców gminy.

Informacje zawarte w prezentowanej części Strategii opracowane zostały na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej. Przedstawiają szczegółowo rodzaje i wielkość środowisk objętych wsparciem socjalnym, jak też rozmiar i rodzaj świadczeń udzielanych na podstawie obowiązujących aktów prawnych.

Poniższe zestawienie obrazuje rzeczywistą liczbę rodzin objętych różnymi formami pomocy w badanym okresie od 2004 – 2007 roku.

Tabela 16. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2004 – 2007

Wyszczególnienie	Liczba rodzin objętych pomocą			
	2004	2005	2006	2007
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych	1.564	1.445	999	928
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	149	57	62	66
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	1.462	1.394	970	900
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem	1.980	1.995	1.650	1.540

Analizując powyższe dane na uwagę zasługuje pozycja „Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej”. Zgodnie z art. 6 ustawy o pomocy społecznej „Praca socjalna – działalność zawodowa mająca na celu wzmacnianie i odzyskiwanie zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”.

Praca socjalna realizowana jest jako poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, rodzinne na rzecz: od 1.980 środowisk w 2004 r. do 1.540 środowisk w 2007 r., bez względu na ich kryterium dochodowe, które znalazły się w kryzysowej sytuacji życiowej.

Realizatorami zadania są rejonowi pracownicy socjalni.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania własne oraz zlecone.² W myśl ustawy przyznanie osobie lub rodzinie pomocy finansowej uzależnione jest od czynnika finansowego i sytuacyjnego. Czynniki finansowy dotyczy kryterium dochodowego jednostki lub rodziny, które nie może przekroczyć odpowiednio 477,- złotych dla osoby samotnej lub 351,- złotych na osobę w rodzinie. Czynniki sytuacyjny przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Tabela 17. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na powody przyznania pomocy.

Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin i osób w poszczególnych latach							
	2004		2005		2006		2007	
	Rodziny	Osoby	Rodziny	Osoby	Rodziny	Osoby	Rodziny	Osoby
Ubóstwo	1.160	3.643	1.203	3.668	771	2.345	741	2.470
Sieroctwo	-	-	-	-	-	-	-	-
Bezdomność	22	23	22	23	19	19	19	19

² cały katalog zadań realizowanych przez ośrodek pomocy społecznej przedstawiony jest w art. 15, 16, 17 i 18 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2008 r. Dz. U. Nr 115, poz. 728)

Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym	66	214	147	642	52	193	67	254
Wielodzietność	3	21	66	369	10	71	20	142
Bezrobocie	578	2302	726	2800	690	2.353	560	2.157
Niepełnosprawność	287	668	284	598	245	549	239	477
Długotrwała lub ciężka choroba	272	735	322	749	250	594	250	553
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, tym:	565	2019	576	1.737	593	1.900	517	1.720
1) rodziny niepełne	163	480	167	489	162	495	162	518
2) rodziny wielodzietne	138	989	110	778	120	877	124	960
Przemoc w rodzinie	12	51	13	52	16	56	17	69
Alkoholizm	149	415	97	217	148	368	136	287
Narkomania	3	3	1	1	1	6	2	7
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8	15	11	14	4	8	5	8
Zdarzenia losowe, klęska żywiołowa lub ekologiczna.	2	7	1	3	3	13	3	19
Sytuacja kryzysowa			2	11	-	-	-	-
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-	-	340		-	-
					(susza)			

Źródło: dane sprawozdawcze Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej

Z powyższego zestawienia wynika, że najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy jest **ubóstwo**. W badanym okresie tj. w latach 2004 – 2007, pomimo, iż ma ono tendencję malejącą, ubóstwo dotknęło grupę 2 470 osób, co stanowi 53% ogólnej liczby osób objętych pomocą i 15,4% ogólnej liczby mieszkańców miasta i gminy. Z danych Ośrodka wynika, że w rodzinach objętych wsparciem występują złożone problemy - ubóstwo łączy się z bezrobociem, wielodzietnością lub bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a także z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą.

Kolejną przyczyną udzielania pomocy ze względu na liczbę osób jest **bezrobocie**. W 2007 roku pomocą z powodu bezrobocia objętych było 560 rodzin, w których żyje 2.157 osób (ok. 46% ogółu objętych pomocą). W celu zmniejszenia zjawiska ubóstwa i bezrobocia Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Środzie Wielkopolskiej.

Dobra wymiana informacji dotyczących dostępnych ofert pracy oraz możliwości podjęcia pracy subsydiowanej, a także dostępność szkoleń sprawia, iż liczba bezrobotnych klientów tut. Ośrodka w badanym okresie spadła o 166.

Ważną przesłanką uzasadniającą objęcie świadczeniami z pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Ten problem występuje aż w 517 rodzinach, w których żyje 1.720 osób (ok. 36,9% ogółu objętych pomocą).

W tym obszarze Ośrodek Pomocy Społecznej ściśle współpracuje z pedagogami szkolnymi, wychowawcami i dyrektorami szkół. Na szczególne podkreślenie zasługują podejmowane wspólnie działania z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej, którym w zakresie pracy

z rodziną świadczy specjalistyczną pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną.

Znaczącym problemem w obszarze działań pomocy społecznej jest **uzależnienie od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz przemoc w rodzinie.**

Pomoc osobom i rodzinom z problemem uzależnienia świadczona jest w oparciu o współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Ośrodkiem Wsparcia – Gminną Świetlicą Terapeutyczno – Wychowawczą w Środzie Wielkopolskiej.

Szacunkowe dane dotyczące omawianego problemu w skali kraju obrazuje poniższa tabela.

Tabela 18. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. mieszk.	W mieście 25 tys. mieszk.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	Około 1.330 osób: dorosłych i dzieci	Około 530 osób: dorosłych i dzieci

Według danych szacunkowych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Środa Wlkp. około 1000 osób to osoby uzależnione od alkoholu, około 1200 dzieci żyje w rodzinach z problemem alkoholowym, około 2500 osób(dorosłych i dzieci) to ofiary przemocy w rodzinie.

Grupą szczególnie narażoną na zagrożenia uzależnieniem od alkoholu są dzieci i młodzież.

Wyniki ogólnopolskich badań ankietowych prowadzonych wśród dzieci i młodzieży ESPAD - 2003 ("Europejski Program Badań Ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków" realizowany przez Instytut Psychiatrii i Neurologii we współpracy z Radą Europy) obrazują ten problem:

1) wśród badanych uczniów III klas gimnazjum (15-latkowie):

65,8% z nich piło alkohol w ciągu ostatnich 30 dni
--

(71,5% chłopców, 60,3% dziewcząt);

29,2% z nich UPIĘŁO się w ciągu ostatnich 30 dni
--

(38,1% chłopców, 20,8% dziewcząt);

2). Wśród badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych (17-latkowie):

78,9% z nich piło alkohol w ciągu ostatnich 30 dni
--

(84,6% chłopców, 73,2% dziewcząt);

37,2% z nich UPIĘŁO się w ciągu ostatnich 30 dni
--

(47,7% chłopców, 26,5% dziewcząt);

Z badań wynika również, iż :

- co dziesiąte dziecko po wypiciu alkoholu uczestniczyło w bójce,
- co dwudziesty nastolatek po wypiciu alkoholu doświadczył wypadku lub uszkodzenia ciała,
- co piętnasta nastolatka po spożyciu alkoholu miała niechciane kontakty seksualne,

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej wynika, że w roku 2007 ze świadczeń z pomocy społecznej korzystało 928 rodzin, przy czym 741 rodzin, w których żyje 2.470 osób otrzymało pomoc z powodu ubóstwa, ok. 138 rodzin (294 osoby) żyje w rodzinach z problemem alkoholowym i narkomanii, a 517 (1.720 osób) to rodziny mające problemy w zakresie prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Z raportu na temat „Stanu wiedzy uczniów na temat alkoholu i narkotyków oraz zagrożeń niedostosowaniem społecznym w powiecie średzkim” opracowanym na podstawie prowadzonych badań w latach 2004\2005 wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych wynika, że:

1) wśród badanych uczniów szkół gimnazjalnych:

- 83% uczniów gimnazjum miało za sobą pierwszy kontakt z alkoholem,
- 12 % uczniów sięga po alkohol od czasu do czasu,
- tylko 5% nigdy nie próbowało alkoholu,

2) wśród badanych uczniów klas V i VI szkół podstawowych:

- 78% uczniów ma już za sobą pierwszy kontakt ze spożyciem alkoholu,
- 12% uczniów sięga po alkohol od czasu do czasu,
- 10% uczniów nigdy nie próbowało alkoholu,

Większość ankietowanych tj. 73% uważa, że największe prawdopodobieństwo zetknięcia się z alkoholem ma miejsce na dyskotekach, koncertach oraz spotkaniach koleżeńskich. Zadowolający jest fakt, iż 96 % badanych uczniów uważa, że uzależnienie od alkoholu jest chorobą i należy ją leczyć.

Z wcześniej przytoczonego raportu wynika również, iż uczniowie klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniowie z klas gimnazjalnych nie mają problemów z nabyciem narkotyków w miejscu zamieszkania. Badania wykazują, że ok.. 21% uczniów gimnazjum miało już jednorazowy kontakt z narkotykami, a aż 7% zażywało środki psychoaktywne. Wśród uczniów klas V i VI szkoły podstawowej kilkakrotne zażycie narkotyków dotyczy aż 1% uczniów. Z danych KPP za 2006 r. wynika, że na średnim rynku pojawiają się głównie takie narkotyki, jak marihuana i amfetamina. W roku 2006 KPP odnotowała 9 przypadków nieletnich pod wpływem narkotyków.

Analiza wyników prowadzonych badań potwierdza konieczność prowadzenia kompleksowych działań w zakresie profilaktyki uzależnień, w szczególności skierowanych do dzieci i młodzieży.

Z informacji sprawozdawczych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej wynika, że w roku 2007 specjalistyczną pomocą w zakresie interwencji kryzysowej objęto 338 rodzin doświadczających przemocy w rodzinie, w tej liczbie środowisk około 65%, to rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Środa Wielkopolska.

Ważnym zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym, szczególnie dla dzieci z rodzin problemowych, jest dożywianie w stołówkach szkolnych. Zadanie to Ośrodek realizuje również poprzez program rządowy „Posiłek dla potrzebujących”, którego zakres prezentuje poniższa tabela. Ośrodek corocznie pozyskuje na ten cel środki finansowe z budżetu państwa.

Tabela 19. Wieloletni Program Rządowy pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Wysokość dotacji	40.557	234.775	455.460	352.983
Liczba dzieci objętych dożywianiem	620	664	610	533

Liczba rodzin otrzymujących zasiłki	-	582	706	724
Liczba osób korzystająca z gorących posiłków	-	123	104	61

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej

Niepełnosprawność i długotrwała choroba oraz problemy związane ze starością, to kolejne przyczyny, z powodu których duże grupy podopiecznych objęte były pomocą Ośrodka w 2007 roku. Analogicznie to: 239 rodzin, w których żyje 477 osób (5,1% ogółu podopiecznych) i 250 rodzin, w których żyją 553 osoby (11,8% ogółu podopiecznych). Zarówno niepełnosprawność, jak i długotrwała choroba jest silnie związana ze strukturą wiekową mieszkańców gminy. Znaczny odsetek osób chorych i niepełnosprawnych stanowią osoby samotne w wieku poprodukcyjnym. Rolą Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapobieganie dyskryminacji osób chorych i niepełnosprawnych, a także podejmowanie działań mających na celu wyrównywanie szans życiowych i przywracanie tej grupy osób do aktywności.

Rolą Ośrodka jest też kreowanie gminnej polityki społecznej zmierzającej do poprawy warunków życia osób w wieku poprodukcyjnym, zapewnienie tej wzrastającej liczebnie grupie społecznej jak najdłuższego utrzymania zdolności do samodzielnej egzystencji w dotychczasowym środowisku życia.

W tym celu opracowany został program „*Ludzie starzy wobec kwestii marginalizacji społecznej starości na przykładzie Domu Pogodnej Jesieni w Środzie Wielkopolskiej pn.: Złoty Liść*”, który ma na celu poprawę warunków egzystencjalnych najstarszej grupy społecznej naszej społeczności lokalnej.

Część założeń powyższego programu już została wdrożona do pracy Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym:

a/ rozwój wachlarza usług opiekuńczych, poprzez wprowadzenie świadczenia pomocy w dni wolne od pracy,

b/ ograniczenie procesu kierowania do domów pomocy społecznej osób obłożnie chorych wymagających intensywnej opieki ze strony osób drugich,

c/ utworzenie pokoju pobytu czasowego w Domu Pogodnej Jesieni i świadczenie usług opiekuńczych całodobowych na rzecz osób obłożnie chorych,

d/ utworzenie Domu Dziennego Pobytu zwłaszcza dla seniorów samotnych i niepełnosprawnych w celu prowadzenia działań profilaktycznych, przygotowujących do dobrego starzenia się i promujących to nieuniknione zjawisko.

Problem **bezdomności** mieszkańców gminy Środa Wielkopolska rozwiązywany jest we współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy „KRAĞ” w Nowym Mieście nad Wartą na bazie Domu dla Bezdomnych w Dębnie. Liczbę osób bezdomnych skierowanych w latach 2004 – 2007 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 20. Liczba osób bezdomnych z terenu miasta i gminy Środa Wielkopolska skierowanych w Domu dla Bezdomnych w Dębnie w latach od 2004 do 2007 roku.

Lp.	m-c	2004r.	2005r.	2006r.	2007r.
1.	Styczeń	11	13	12	13
2.	Luty	12	14	13	12
3.	Marzec	11	14	13	12
4.	Kwiecień	10	12	10	9
5.	Maj	10	10	10	7
6.	Czerwiec	10	11	8	6
7.	Lipiec	10	9	7	6
8.	Sierpień	10	8	8	8
9.	Wrzesień	11	10	8	8
10.	Październik	11	10	8	10
11.	Listopad	12	11	12	10
12.	Grudzień	13	10	13	11

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej

Rok 2004 – średnia – 11 osób

Rok 2005 – średnia – 11 osób

Rok 2006 – średnia – 10 osób

Rok 2007 – średnia – 10 osób

Poza zabezpieczeniem bezdomnym schronienia, posiłku i odzieży Stowarzyszenie zapewnia w ramach pracy socjalnej następujące zleczone zadania:

a/. rozwój umiejętności społecznych,

b/. aktywizacji zawodowej,

c/. pomocy prawnej,

d/. pomocy psychologicznej, w tym wspieranie terapii uzależnień od alkoholu.

W kwestii rozwiązywania problemu bezdomności Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej współpracuje z:

- Komendą Powiatową Policji w Środzie Wielkopolskiej,

- Strażą Miejską w Środzie Wielkopolskiej,

- służbą zdrowia.

Tabela 21. Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne i zaliczki alimentacyjne w latach 2004 - 2007

Wyszczególnienie (liczba rodzin)	2004	2005	2006	2007
Świadczenia rodzinne	1.265	1.940	2.183	2.015
Zaliczki alimentacyjne	-	113	119	121

VI. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie Gminy Środa Wielkopolska w opinii mieszkańców i uczestników debat.

1. Kwestie uznane za najistotniejsze w tworzeniu strategii

Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne, była ankieta badawcza przeprowadzona wśród mieszkańców gminy, przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz wyniki prac osób uczestniczących w pracach nad strategią.

Za najważniejsze problemy w gminie uznano: uzależnienie od alkoholu i przemoc w rodzinie, długotrwałe bezrobocie, konieczność udzielania pomocy ludziom ubogim, konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży właściwych form spędzania wolnego czasu, pomoc ludziom starszym i niepełnosprawnym.

Za grupy szczególnie odczuwające skutki problemów społecznych uznano:

- ludzi bezrobotnych,
- osoby starsze, samotne i ubogie,
- osoby niepełnosprawne ,
- dzieci i młodzież,
- rodziny z uzależnieniami,
- ofiary przemocy w rodzinie.

Ankietowani wskazali również problemy, na których powinna skupić się lokalna strategia rozwiązywania problemów społecznych .

Wybierali trzy najistotniejsze kwestie z zamkniętego katalogu.

Kwestie, które uzyskały największą liczbę wskazań, to:

- pomoc osobom i rodzinom ubogim,
- pomoc ludziom starym, samotnym i niepełnosprawnym,
- pomoc osobom długotrwale bezrobotnym w przekwalifikowaniu się i znalezieniu pracy,
- pomoc dzieciom i młodzieży we właściwym zagospodarowaniu czasu wolnego,
- pomoc osobom i rodzinom z problemem uzależnienia i przemocy w rodzinie

2. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths – silne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, możliwości, Threats – zagrożenia) – to jedna z podstawowych technik analitycznych, stosowana najczęściej do analizy wewnętrznego i zewnętrznego środowiska przedsięwzięcia, której wynik jest bazą planowania strategicznego. Dwa pierwsze obszary odnoszą się do środowiska wewnętrznego, natomiast dwa kolejne do środowiska zewnętrznego.

Analiza SWOT dla potrzeb niniejszego dokumentu została przeprowadzona przez kadre socjalną Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej zaangażowaną w opracowanie strategii oraz w oparciu o wyniki prac uczestników debat strategicznych.

2.1. KWESTIE DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZINY

Mocne strony

- ✓ Istniejąca sieć placówek edukacyjnych i świetlic,
- ✓ dobrze wykształcona kadra w placówkach oświaty i pomocy społecznej,
- ✓ wspieranie przez samorząd gminy rozwoju edukacji i pomocy

Słabe strony

- ✓ ograniczone możliwości finansowe;
- ✓ niewystarczająca ilość kadry merytorycznej w systemie pomocy społecznej;
- ✓ niewystarczająca liczba ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie;
- ✓ niewystarczająca ilość i dostępność do obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- ✓ niedostateczna liczba mieszkań ,

Szanse

- ✓ możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych ,w tym unijnych,
- ✓ decentralizacja władzy;
- ✓ realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych.

Zagrożenia

- ✓ wzrastające problemy: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, przemoc w rodzinie;
- ✓ niestabilność prawna w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie
- ✓

2.2. KWESTIA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH

Mocne strony

- ✓ postrzeganie wykształcenia, jako wartości;
- ✓ dobre przygotowanie służb społecznych do pracy z osobami bezrobotnymi;

Słabe strony

- ✓ utrzymywanie się wysokiego bezrobocia długotrwałego, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn, oraz występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia;
- ✓ niski poziom wykształcenia osób długotrwanie bezrobotnych;
- ✓ ograniczone możliwości pomocy psychologicznej dla bezrobotnych

i ich rodzin

Szanse

- ✓ spadający wskaźnik bezrobocia;
- ✓ pozyskiwanie środków unijnych i realizacja programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych oraz na rzecz rozwoju zasobów ludzkich;
- ✓ dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- ✓ wykorzystywanie wszelkich możliwości działań i form aktywności zawodowej (roboty społecznie użyteczne).

Zagrożenia

- ✓ osłabienie więzi rodzinnych i społecznych w rodzinach dotkniętych długotrwałym bezrobociem;
- ✓ wykluczenie społeczne;
- ✓ istnienia zjawiska nielegalnego zatrudnienia

2.3. KWESTIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I STARSZYCH

Mocne strony

- ✓ aktywnie działające organizacje pozarządowe;
- ✓ istniejąca infrastruktura działająca na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych - Środowiskowy Dom Samopomocy i Dom Pogodnej Jesieni
- ✓ zaangażowanie władz gminy w problemy osób niepełnosprawnych i starszych;
- ✓ sprawnie funkcjonujący system pomocy, opieki i usług nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi;

Słabe strony

- ✓ ograniczony dostęp do specjalistycznych usług medycznych i usług rehabilitacyjnych;
- ✓ brak pełnych danych o rzeczywistej liczbie i skali potrzeb osób niepełnosprawnych;
- ✓ brak aktywności osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy;
- ✓ niewystarczająca liczba kadry świadczącej usługi opiekuńcze, w szczególności w obszarach wiejskich
- ✓ brak ośrodka wsparcia typu dziennego dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza o znacznej niepełnosprawności intelektualnej,
- ✓ brak mieszkań socjalnych i chronionych.

Szanse

- ✓ współpraca sektora publicznego z pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym;
- ✓ zaangażowanie środowiska osób niepełnosprawnych i starszych w działalność samopomocową;
- ✓ pozyskiwanie środków zewnętrznych;
- ✓ upowszechnianie problematyki niepełnosprawności i związanej z wiekiem senioralnym w mediach;
- ✓ inicjowanie i uczestnictwo w kampaniach społecznych;
- ✓ rozwój dostępu do nowoczesnych systemów informacyjnych;

Zagrożenia

- ✓ zła sytuacja ekonomiczno-gospodarcza;
- ✓ zagrożone poczucie bezpieczeństwa socjalnego,
- ✓ brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych;

2.4. KWESTIA OSÓB UZALEŻNIONYCH

Mocne strony

- ✓ stałe środki finansowe na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych,
- ✓ przepływ informacji i wymiana doświadczeń pomiędzy wszystkimi podmiotami działającymi w obszarze uzależnień;
- ✓ angażowanie mediów w edukację społeczeństwa w zakresie profilaktyki uzależnień,

Słabe strony

- ✓ niska wiedza społeczeństwa lokalnego na temat uzależnień,
- ✓ ograniczona dostępność do leczenia odwykowego,
- ✓ brak wiedzy na temat skali i zagrożeń innych uzależnień (hazard, Internet, sekty),

Szanse

- ✓ postrzeganie uzależnień, jako problemu społecznego;
- ✓ interdyscyplinarne przedsięwzięcia w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
- ✓ wzmacnianie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy;

Zagrożenia

- ✓ ograniczony dostęp do specjalistycznych placówek leczenia osób uzależnionych;
- ✓ rozpad rodzin uzależnionych;
- ✓ niekorzystna sytuacja społeczno-gospodarcza;
- ✓ stała obecność reklamy alkoholu;
- ✓ obniżający się wiek inicjacji alkoholowej, narkotykowej,

2.5. KWESTIA OSÓB BEZDOMNYCH

Mocne strony

- ✓ dostateczna infrastruktura dla bezdomnych,
- ✓ informacja dla bezdomnych o ich prawach i możliwościach;
- ✓ angażowanie mediów w sprawy bezdomności;
- ✓ udział organizacji pozarządowych w niesieniu pomocy bezdomnym;
- ✓ realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności,

Słabe strony

- ✓ brak mieszkań dla osób wychodzących z bezdomności,
- ✓ brak ofert pracy dla osób realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności,

Szanse

- ✓ dalszy rozwój współpracy między organizacjami pozarządowymi a instytucjami samorządowymi
- ✓ intensyfikacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności;
- ✓ **realizacja działań w zakresie budownictwa socjalnego i komunalnego;**
- ✓ dostępność programów rządowych na rzecz przeciwdziałania bezdomności;
- ✓ kształtowanie właściwych postaw mieszkańców wobec problemu bezdomności za pośrednictwem mediów.

Zagrożenia

- ✓ niestabilny system gospodarczy;
- ✓ niekorzystna sytuacja ekonomiczno-społeczna,
- ✓ ograniczone prawa osób bezdomnych;
- ✓ brak programów readaptacji dla osób opuszczających zakłady karne.

3. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza wykazała, że w Gminie Środa Wielkopolska nie występują problemy specyficzne tylko dla tej gminy, ale charakterystyczne dla całego kraju, problemami, którymi należałoby się zająć w pierwszej kolejności.

Niestety, nie zawsze jest to możliwe z uwagi na obowiązujące uregulowania prawne, które pozostawiają Gminie ograniczony obszar działania. Ponadto, barierą w jednoczesnym rozwiązywaniu większej ilości problemów są niewystarczające gminne środki finansowe.

Uwzględniając prognozy demograficzne na najbliższe lata konieczne jest podjęcie działań związanych z problemem starzenia się lokalnej społeczności oraz niepełnosprawności.

Analizując sytuację rodzin zamieszkałych na terenie gminy, należy zwrócić uwagę w szczególności na sytuację dzieci pochodzących z rodzin ubogich, dotkniętych problemem bezrobocia i uzależnień. To w tych rodzinach najczęściej dochodzi do marginalizowania potrzeb dziecka oraz zaniedbań wychowawczych i przemocy.

Ubóstwo, brak zatrudnienia, uzależnienia, zerwanie więzi rodzinnych przyczyniają się najczęściej do bezdomności, pozostającej najbardziej skrajną formą wykluczenia społecznego.

Bezrobocie dotyka znaczny odsetek mieszkańców gminy, przyczyniając się do ubożenia rodzin i w efekcie ich marginalizacji. Osoby długotrwale bezrobotne, to przede wszystkim: osoby o niższym poziomie wykształcenia; kobiety, szczególnie te dłużej pozostające bez pracy; młodzież wkraczająca na rynek pracy bez lub ze skromnym doświadczeniem zawodowym; osoby, które przekroczyły 45-50 rok życia, a także osoby niepełnosprawne.

Należy pamiętać, że w sytuacji bezrobocia następuje pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny, tj. pojawiają się w szczególności problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc oraz zanik autorytetu rodzicielskiego. Pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Poważnym problemem społecznym gminy jest przemoc w rodzinie, której często towarzyszy uzależnienie, ubóstwo i bezrobocie. W tym zakresie należy rozwijać system pomocy oraz prowadzić w sposób kompleksowy programy profilaktyczne w szkołach. Nawiązanie szerokiej współpracy instytucji samorządowych podniesie skuteczność funkcjonowania systemu działającego na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.

Integracja grup zagrożonych wykluczeniem wymaga wdrażania przemyślanych, kompleksowych programów, które będą uwzględniały specyfikę członków danej grupy. Najliczniejszą grupę osób objętych działaniami będą stanowić rodziny, dzieci, seniorzy oraz osoby niepełnosprawne, natomiast mniejsze liczebnie grupy to: bezdomni, bezrobotni, uzależnieni od alkoholu i narkotyków .

Wszystkie analizy wskazują na fakt, że przyczynami marginalizacji społecznej są najczęściej: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, wiek, uzależnienia i bezdomność. Mieszkańcy gminy zwracają również uwagę na konieczność podejmowania działań w stosunku do rodzin, dzieci i młodzieży, które powinny być realizowane tak, by wzmacniały rodzinę oraz oferowały młodym ludziom stosunkowo szeroką alternatywę spędzania wolnego czasu, co może ich uchronić przed demoralizacją i przestępczością.

4. GŁÓWNE OBSZARY PROBLEMOWE GMINY

Na podstawie powyższego podsumowania stwierdza się, że główne problemy społeczne gminy to:

4.1. PROBLEMY WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY DEMOGRAFICZNEJ

Sytuacja demograficzna wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz rosnącą liczbę osób niepełnosprawnych.

Prognozy GUS wykazują, że populacja ludzi starszych w Polsce, w tym również na terenie Gminy Środa Wielkopolska będzie w najbliższych latach systematycznie wzrastać. Na terenie powiatu średzkiego około 13 % ogółu populacji to osoby w wieku poprodukcyjnym, natomiast ok. 14,5 % to osoby niepełnosprawne, podobne statystyki dotyczą Gminy Środa Wielkopolska.

Uwzględniając powyższe dane w sferze zainteresowania polityki i pomocy społecznej winny znaleźć się następujące kwestie:

- starzenie się społeczności,
- niepełnosprawność.

W strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej działa sekcja usług opiekuńczych, której podlega dom lokalny z mieszkaniami socjalnymi i komunalnymi pn. Dom Pogodnej Jesieni. Na jego bazie funkcjonuje ośrodek wsparcia - Dom Diennej Pomocy wraz z miejscami całodobowego, okresowego pobytu, co umożliwia świadczenie kompleksowej pomocy w sytuacji zaistnienia konieczności zapewnienia całodobowych usług opiekuńczych. Należałoby zwiększyć liczbę mieszkań socjalnych dla seniorów, co pozwoliłoby na rozwój oferty pomocowej i pozostawienie seniorów w dotychczasowym środowisku życia bez konieczności kierowania do domów pomocy społecznej.

Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą, w związku z czym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność.

Szczególnej uwagi wymagają osoby i rodziny o złożonych, wielorakich potrzebach , a także rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci.

Należy zwiększyć ofertę usług dla tej grupy osób w zakresie rehabilitacji leczniczej, zawodowej i społecznej.

4.2. RODZINA I SYTUACJA DZIECKA

Negatywne zjawiska społeczne, a w szczególności sytuacja na rynku pracy i rosnące zubożenie znacznie utrudniają funkcjonowanie wielu rodzin. Wśród tendencji negatywnych dotyczących rodziny należy przede wszystkim wymienić:

- 1) brak bezpieczeństwa ekonomicznego (trudna sytuacja na rynku pracy, niski poziom zarobków, niemożność nabycia i utrzymania mieszkania, wysokie koszty edukacji dzieci), trudna sytuacja bytowa części rodzin, mająca wpływ na wychowanie dzieci i młodzieży, co skutkuje m.in. brakiem właściwych wzorców oraz powoduje pogłębianie się deprywacji społecznej, uniemożliwiając zaspokojenie potrzeb bytowych i rozwojowych (szczególną uwagę należy zwrócić na sytuację rodziców samotnie wychowujących dzieci, którzy częściej narażeni są na biedę i niedostatek);
- 2)bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- 3)uzależnienie w szczególności od alkoholu i przemoc w rodzinie,
- 4)wzrost demoralizacji młodzieży .

Analizując sytuację rodzinną i środowiskową mieszkańców gminy, należy zwrócić uwagę w szczególności na sytuację dzieci pochodzących z rodzin ubogich, dotkniętych problemem bezrobocia i uzależnień. To w nich najczęściej dochodzi do marginalizowania potrzeb dziecka, zaniedbań wychowawczych i przemocy. Dyrektorzy szkół w odniesieniu do dzieci i młodzieży szkolnej wskazują na konieczność prowadzenia regularnych zajęć profilaktycznych we wszystkich klasach oraz warsztatów dla rodziców w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Istniejący system pomocy społecznej winien dalej rozwijać się zgodnie z potrzebami społecznymi, a w szczególności podejmować działania profilaktyczne i osłonowe dla rodzin niewydolnych wychowawczo, tak by jak najdłużej utrzymać dziecko w środowisku rodzinnym.

4.3. WYKLUCZENIE I MARGINALIZACJA

Istotna kategoria problemów społecznych dotyczy poszczególnych grup społecznych, które z racji niekorzystnych kolei losu, czynników mniej lub bardziej zawinionych, doświadczają szczególnie silnego zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

• **Ubóstwo i bezdomność**

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, że główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej to ubóstwo i bezrobocie. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, iż w roku 2005 z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej korzystało aż 24,3 % ogółu mieszkańców gminy. Dane te wskazują na trudne położenie znacznej części rodzin.

Ubóstwo, brak zatrudnienia, uzależnienia, zerwanie więzi rodzinnych przyczyniają się najczęściej do bezdomności pozostającej najbardziej skrajną formą wykluczenia społecznego.

• **Bezrobocie**

Osoby najbardziej narażone na bezrobocie to:

- osoby o niższym poziomie wykształcenia,
- kobiety,
- młodzież wkraczająca na rynek pracy bez lub ze skromnym doświadczeniem zawodowym;

Należy pamiętać, że w sytuacji bezrobocia następuje pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny, co przejawia się w szczególności zanikiem autorytetu rodzicielskiego, problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą.

W efekcie pojawia się groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego. Szerokie działania aktywizujące i pomocowe w stosunku do bezrobotnych i ich rodzin, realizowane zarówno przez Powiatowy Urząd Pracy jak i Ośrodek Pomocy Społecznej, winny uwzględnić w szczególności mieszkańców rejonów zdegradowanych (po byłych gospodarstwach rolnych).

- **Uzależnienia**

Ważnym problemem gminy są uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz zagrożenia uzależnieniami w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

W opinii mieszkańców gminy jest to jeden z ważniejszych problemów społecznych.

W opinii mieszkańców gminy istotna jest rola działań profilaktycznych w stosunku do rodzin, dzieci i młodzieży, które powinny być realizowane w ten sposób, by wzmacniały rodzinę oraz oferowały młodym ludziom stosunkowo szeroką alternatywę spędzania wolnego czasu, co może ich uchronić przed uzależnieniami, demoralizacją i przestępczością.

VII. Część strategiczna

Niniejszy rozdział zawiera część programową w zakresie polityki społecznej, a w szczególności w obszarze pomocy społecznej. Określa misję, cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działania gminy Środa Wielkopolska w latach 2009 – 2020.

1.Misja:

**Środa Wielkopolska
gminą dążącą do
zapewnienia bezpieczeństwa
socjalnego mieszkańców
poprzez ich aktywną
integrację.**

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

2.1.Cel strategiczny nr 1

**BUDOWANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU OPIEKI NAD
DZIECKIEM I RODZINĄ**

Cel operacyjny

1.1. Opracowanie i realizacja programu pn.: ” Budowanie zintegrowanego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną Gminy Środa Wielkopolska”.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.1.

- 1.1.1. Edukacja kadry socjalnej, wychowawców świetlic, pedagogów szkolnych, nauczycieli, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych pracujących z dzieckiem i rodziną (organizacja szkoleń, debat i konferencji nt. pomocy dziecku i rodzinie)
- 1.1.2. Opracowanie i wydanie informatora na temat form pomocy, możliwości jej uzyskania oraz instytucji i organizacji świadczących pomoc,
- 1.1.3. Wzmacnianie systemu współpracy lokalnych podmiotów polityki społecznej działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.

Cel operacyjny

1.2. Wsparcie rodzin naturalnych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.2.

- 1.2.1. Wspieranie rodziny w ponoszeniu kosztów utrzymania i wychowania dzieci w rodzinie, w szczególności poprzez:
 - podnoszenie jakości i dostępności realizowanego systemu świadczeń z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych (m.in. systematyczne szkolenie i doksztalcanie kadr „pierwszego kontaktu”, upowszechnianie informacji o zachodzących w systemie zmianach prawnych,
 - tworzenie i realizacja programów osłonowych służących przeciwdziałaniu ewentualnemu wykluczeniu ,
- 1.2.2. Rozwój usług społecznych na rzecz dzieci i młodzieży, w tym m.in.:
 - doksztalcanie kadry pedagogicznej w celu podniesienia poziomu i jakości edukacji i wychowania (warsztaty, konferencje);
 - zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży (baza i kadra);
- 1.2.3. Włączenie rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi oraz świetlicami środowiskowymi i socjoterapeutycznymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych poprzez:

- zwiększenie uczestnictwa rodziców w przedsięwzięciach poszczególnych placówek;
 - zwiększenie dostępności i jakości poradnictwa rodzinnego i pedagogiczno- psychologicznego.
- 1.2.4. Tworzenie i rozwój sieci świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, placówek edukacyjnych, kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, m.in.:
- zwiększenie dostępności do istniejących placówek (szczególnie w godzinach popołudniowych);
 - organizacja czasu wolnego (świetlice, boiska, miejsca zabaw, kluby, zajęcia pozalekcyjne);
- 1.2.5. Wsparcie rodziny biologicznej z problemami w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji w środowisku oraz pomoc w przezwyciężaniu trudności materialnych, emocjonalnych i wychowawczych, w szczególności poprzez:
- systematyczne monitorowanie sytuacji rodzin objętych działaniami pomocy społecznej, w tym szczególnie niepełnych;
 - rozwój różnych form doradztwa, w tym socjalnego (m.in. lokalne punkty konsultacyjne, punkty wsparcia);
 - rozwój sieci świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin w szczególności na obszarach po byłych państwowych gospodarstwach rolnych,
 - zwiększanie pomocy celowej dla rodzin z dziećmi poprzez:
 - a) świadczenia pieniężne
 - b) uczestnictwo w programach dożywiania i wsparcia rzeczowego .
- 1.2.6. Promocja zdrowej rodziny
- materiały informacyjne, kampanie edukacyjne,

Cel operacyjny

1.3. Tworzenie Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.3.

- 1.3.1. Opracowanie raportu o przemocy w rodzinie:
- zebranie informacji z instytucji zajmujących się problematyką przemocy

w rodzinie oraz przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców,

1.3.2 . Edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się

z problematyką przemocy w rodzinie (szkolenia, narady , konferencje),

1.3.3. Współpraca służb i instytucji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie:

- stworzenie lokalnej koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zwiększenie przepływu informacji,
- utworzenie interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

1.3.4 . Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin z problemem przemocy poprzez:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- utworzenie i prowadzenie gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

1.3.5. Edukacja społeczności lokalnej:

- materiały informacyjne (ulotki, plakaty, artykuły prasowe itp.),
- metoda społeczno-edukacyjnego działania w środowisku lokalnym (cał)

Cel operacyjny

1.4. Budowa zintegrowanego systemu zapobiegania niedostosowaniu społecznemu i przestępczości oraz nadużywania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.4

1.4.1. Coroczne uchwalanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1.4.2. Realizacja programów profilaktycznych, w tym: lokalnych kampanii na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i demoralizacji, włączanie młodzieży do działań w środowisku rówieśniczym.

1.4.3. Rozwój poradnictwa dla dzieci, młodzieży i ich rodzin.

1.4.4. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla młodych ludzi, m.in. pełne wykorzystanie bazy sportowo-kulturalnej, rozwój bazy świetlic

(szczególnie dla starszych dzieci).

1.4.5. Współpraca różnych podmiotów na rzecz ograniczenia skali przestępczości, konsumpcji środków psychoaktywnych.

Efekty realizacji celu strategicznego nr 1

Sprawnie funkcjonujący system wsparcia na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, zapewniający dzięki współpracy poszczególnych uczestników i kompetencji kadry różnorodne formy pomocy, w szczególności uprzedzający sytuacje kryzysowe i zabezpieczający poszanowanie praw dzieci. W sytuacji kryzysowej system przyjmuje funkcje ratownicze i opiekuńcze, nie pozostawiając w potrzebie dziecka i rodziny z własnymi problemami. Ograniczenie skali problemów wynikających z używania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych.

2.2.Cel strategiczny nr 2

AKTYWIZACJA I INTEGRACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cel operacyjny

2.1. Wspieranie aktywności zawodowej i społecznej poprzez system pomocy społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.1.

- 2.1.1. Rozwój działań wspierających aktywność środowiskową, zawodową i edukacyjną (rozwój systemu kontraktów socjalnych).
- 2.1.2. Wspieranie rozwoju wolontariatu.
- 2.1.3. Tworzenie projektów i pozyskiwanie zewnętrznych w tym unijnych środków finansowych.
- 2.1.4. Stworzenie systemu współpracy pomiędzy OPS, PCPR, PUP i Komórką Świadczeń Rodzinnych Urzędu Gminy,
- 2.1.5. Wdrażanie metody społeczno-edukacyjnego działania w środowisku lokalnym (cał),
- 2.1.6. Realizacja form zatrudnienia czasowego poprzez prace społecznie użyteczne i prace interwencyjne.

Cel operacyjny

2.2. Budowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.2.

2.2.1. Coroczne uchwalanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .

2.2.2. Systematyczny rozwój działań profilaktycznych:

- monitorowanie problemu uzależnień ,
- edukacja i promowanie właściwych zachowań i postaw mieszkańców wobec używania środków psychoaktywnych;
- prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania prawa (w szczególności w stosunku do sprzedawców alkoholu, kierowców i nieletnich), realizacja kampanii społecznych;
- objęcie opieką dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień.

2.2.3. Wsparcie i pomoc osobom uzależnionym i ich rodzin:

- wspieranie realizacji programów na rzecz pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym;
- przeciwdziałanie przemocy domowej i zaniedbaniom w rodzinach dotkniętych problemem uzależnień.

Cel operacyjny

2.3. Program rozwiązywania problemów bezdomności gminy.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.3.

2.3.1. Zapobieganie bezdomności:

- systematyczny monitoring problemu bezdomności,
- rozwijanie pracy socjalnej i pomocy psychologicznej,

2.3.2. Pomoc osobom bezdomnym w wychodzeniu z bezdomności:

- rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, a w szczególności Stowarzyszeniem Pomocy „Krağ” w zakresie realizacji indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności oraz zapewnienia schronienia,
- rozwój sieci mieszkań,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia socjalnego (wspieranego),
- monitoring skuteczności podejmowanych działań.

Efekty realizacji celu strategicznego nr 2

Wzrost liczby osób zaktywizowanych i zintegrowanych ze społecznością lokalną. Wzrost liczby osób opuszczających system pomocy społecznej i usamodzielniających się. Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu kompleksowego wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin. Wzrost zaufania i poczucia bezpieczeństwa społecznego oraz przyrost kapitału społecznego.

2.3.Cel strategiczny nr 3

ZINTEGROWANY SYSTEM W ZAKRESIE POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.

Cel operacyjny

3.1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.1.

- 3.1.1. Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy (materiały informacyjne, ulotki, itp., współpraca z PCPR w tym zakresie),
- 3.1.2. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, szczególnie chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie,
- 3.1.3. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz rozwój wolontariatu na rzecz pomocy niepełnosprawnym,
- 3.1.4. Wdrażanie metody społeczno-edukacyjnego działania w środowisku lokalnym (cał).

Cel operacyjny

3.2. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do specjalistycznych usług.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.2

- 3.2.1. Rozszerzenie działalności i podnoszenie jakości usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach:
 - ośrodka wsparcia-Środowiskowego Domu Samopomocy w Środzie Wielkopolskiej,
 - specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania przez kadrę Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej
- 3.2.2. Wspieranie realizacji programów na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Efekty realizacji celu strategicznego nr 3

Podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat niepełnosprawności oraz potrzeb i możliwości pomocy osobom niepełnosprawnym. Sukcesywny wzrost liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych i usprawnionych. Efektem realizacji celu winna być także wzrastająca jakość usług rehabilitacyjnych i społecznych oraz aktywny wolontariat.

2.4.Cel strategiczny nr 4

WSPARCIE SENIORÓW W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA

Cel operacyjny

4.1. Rozwijanie systemu usług dla seniorów w środowisku zamieszkania

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.1.

- 4.1.1. Promocja i rozwój środowiskowych form opieki (grupy pomocowe, opiekuńcze usługi domowe),
- 4.1.2. Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji usług na rzecz ludzi starszych,
- 4.1.3. Szkolenie profesjonalnych kadr zajmujących się opieką środowiskową,
- 4.1.4. Promowanie i wspieranie rozwiązań służących pełniejszej integracji społecznej osób w wieku poprodukcyjnym
- 4.1.5. Promowanie uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym,
- 4.1.6. Promocja i rozwój działań wspierających więzi międzypokoleniowe - prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych - Metoda społeczno-edukacyjnego działania w środowisku lokalnym (cał).

Załącznik do Celu strategicznego Nr 4

Program poprawy jakości życia ludzi starych zamieszkałych na obszarze miasta i gminy Środa Wlkp. pn.: „Złoty Liść”

Program „Złoty Liść” opracowany został na podstawie wyników badania przeprowadzonego wśród seniorów - celowo dobranej grupie badawczej.

Badania miały na celu ustalenie, jak ludzie starzy postrzegają kwestię marginalizacji społecznej starości. Pozyskane tą drogą opinie i postulaty zainteresowanych, ułatwiły opracowanie programu, mającego na celu takie kreowanie gminnej polityki społecznej, aby zmierzała do poprawy warunków życia osób w wieku poprodukcyjnym poprzez zapewnienie tej wzrastającej liczebnie grupie społecznej jak najdłuższego utrzymania zdolności do samoegzystencji w dotychczasowym środowisku życia, podniesienia poziomu jakości życia, pełnoprawny udział w decydowaniu o losach ich „małej ojczyzny”, dbałości o godną starość, wolną od jakichkolwiek przejawów bezpodstawnej marginalizacji społecznej.

Adresatami programu są osoby w wieku poprodukcyjnym, w tym niepełnosprawne, mieszkające na terenie gminy Środa Wlkp., a w szczególności:

a/ osoby samotne,

b/ małżeństwa osób starszych,

c/ osoby mieszkające z wspólnie rodziną, które z uwagi na niezdolność do samodzielnej egzystencji wymagają wzmoczonych i różnorodnych działań pomocowych.

Celami szczegółowymi programu są:

1. Rozbudowa Centrum Życia Ludzi Starszych – Domu Pogodnej Jesieni w Środzie Wlkp. ul., Szpitalna 10

Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych dla seniorów, m.in.: poprzez rozbudowę DPJ, a w szczególności poprzez adaptację strychu domu na indywidualne lokale mieszkalne przystosowane dla potrzeb starszych niepełnosprawnych.

Adresatami tego celu są osoby starsze niepełnosprawne, posiadające trudne warunki mieszkaniowe i wymagające pomocy usługowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY:

- zmniejszenie liczby osób już oczekujących na przydział lokalu socjalnego w Domu Pogodnej Jesieni,
- skrócenie okresu oczekiwania na przydział lokalu socjalnego (okres oczekiwania trwa nawet do 5 lat)

- pozyskanie mieszkań bez barier architektonicznych dla niepełnosprawnych seniorów, umożliwienie dalszego pobytu w dotychczasowym środowisku, bez konieczności kierowania ich do Domu Pomocy Społecznej i utrzymanie więzi społecznych z najbliższym otoczeniem,
- zapobieganie poczuciu zagrożenia i umocnienie psychiczne, utwierdzenie seniorów w ich prawach i możliwości korzystania z pomocy,

2. Rozszerzenie wachlarza usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych

Dzięki bezpośredniej kontroli poziomu już świadczonych usług opiekuńczych, dokonywanej poprzez zasięganie opinii o rodzaju i jakości tych usług u ich odbiorców, możliwe jest stałe podnoszenie ich poziomu oraz wprowadzanie zmian, co do formy i zakresu oraz indywidualnych oczekiwań seniorów.

Adresatami tego celu są: osoby starsze, niepełnosprawne, niezdolne do samodzielnej egzystencji.

PRZEWIDYWANE EFEKTY:

- możliwość niezwłocznego reagowania na konieczność zaspokojenia rzeczywistych potrzeb seniorów z zakresu usług opiekuńczych,
- obejmowanie specjalistycznymi formami usług osób z różnych grup dyspanseryjnych,
- przygotowanie młodego pokolenia do pełnienia ról opiekuńczych dzięki włączeniu ich w procesy pomocowe – wolontariat.

3. Zapobieganie izolacji i marginalizacji społecznej starości

Stworzenie warunków do prawidłowego i czynnego funkcjonowania w środowisku lokalnym ludzi starszych, w celu godnego zabezpieczenia czasu trwania starości, umożliwienie samorealizacji i przeciwdziałania marginalizacji społecznej tej grupy osób poprzez dalszy rozwój ośrodka wsparcia – Domu Diennej Pomocy, ukazywanie

potencjałów seniorów, rozwój kontaktów międzypokoleniowych, włączanie seniorów do przedsięwzięć realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz społeczności lokalnej.

Adresatami tego celu jest: społeczność lokalna, lokalne media.

PRZEWIDYWANE EFEKTY:

- przyjęcie części odpowiedzialności za jakość życia przez samych seniorów,
- przekazywanie zasad odpowiedzialności za starszych i niepełnosprawnych członków społeczności lokalnej, w tym również młodemu pokoleniu,
- możliwość niezwłocznego reagowania na konieczność zaspokojenia rzeczywistych potrzeb seniorów z zakresu usług opiekuńczych i specjalistycznych form usług (grupy dyspanseryjne),
- przygotowanie młodego pokolenia do pełnienia ról opiekuńczych, dzięki włączeniu w procesy pomocowe wolontariatu,
- niskie nakłady finansowe związane z realizacją zadania,
- promowanie starości, jako wieku naturalnego, twórczego, kreatywnego.

Realizatorem tego programu będą: lokalna władza samorządowa, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Stowarzyszenie Pomocy „SOS”, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Kościoły.

Efekty realizacji celu strategicznego nr 4

Zwiększenie udziału seniorów w życiu publicznym, wysoka jakość świadczonych na ich rzecz usług socjalnych, zwiększanie dostępności i wiedzy na temat instytucji pomocowych i samopomocowych. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, wzrost liczby wolontariuszy, szczególnie młodych, działających na rzecz seniorów, poszerzenie oferty działań aktywizujących, wspierających, integrujących, edukacyjnych.

3. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

1. Koordynacja realizacji Strategii.
- 1.1. Koordynator realizacji celów strategicznych i operacyjnych:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej we współpracy z Sekretarzem Urzędu Miejskiego w Środzie Wielkopolskiej.
- 1.2. Realizatorzy celów i kierunków działań:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z jednostkami organizacyjnymi gminy i powiatu, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z właściwością zadań oraz organizacjami pozarządowymi.
- 1.3. Środki finansowe na realizację celów:
 - Budżet gminy, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.
- 1.4. Partnerzy w realizacji celów:

Instytucje rządowe, samorządowe, placówki oświatowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji w Środzie Wielkopolskiej, kuratorzy sądowi, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej.
- 1.5. Termin realizacji celów określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych: Lata 2009-2020.

4. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też narastanie poszczególnych problemów społecznych.

Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie samorządowi gminy praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji

dotyczących przedsięwzięć planowanych do realizacji w danym roku budżetowym.

Wdrażanie strategii monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań. Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie Radzie Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej, co dwa lata w formie raportów. Raport zawierać będzie również propozycje nowych rozwiązań, bądź modyfikację dotychczasowych działań stosownie do zmieniających się potrzeb.

Pierwszy raport zostanie przedłożony Przewodniczącemu Rady Miejskiej w terminie do końca października 2010 roku.

Za przygotowanie raportu odpowiedzialni są koordynatorzy Strategii.

Wskaźniki monitorowania Strategii:

– społeczne, odzwierciedlające wartości zakładane do ich realizacji i ukierunkowujące proces rozwoju, w tym:

- dane statystyczne w obszarze dotyczącym ludności – np. przyrost naturalny, saldo migracji, liczba podopiecznych pomocy społecznej;
- w obszarze dotyczącym rynku pracy – np. udział zarejestrowanych bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie czynnych zawodowo, udział bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych z podziałem na poziom i kierunek wykształcenia, liczba poszukujących pracy na jedno wolne miejsce pracy oraz te same wskaźniki w odniesieniu do osób bezrobotnych niepełnosprawnych;
- wskaźniki społeczne – liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, liczba zorganizowanych konferencji seminariów, liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, liczba osób objętych pomocą społeczną i opuszczających system pomocy

- społecznej, liczba bezdomnych wychodzących z bezdomności, liczba inicjatyw społecznych w obszarze aktywizacji i integracji społecznej w zakresie zapobiegania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą w ramach prowadzonych świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, liczba osób niepełnosprawnych i starszych objętych pomocą usługową, w tym specjalistyczną pomocą usługową (osoby z zaburzeniami psychicznymi,)
- ekonomiczne: stopień poniesionych nakładów, wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu, udział środków pozyskanych z zewnątrz na realizację zadań, w tym środków unijnych.

VIII. Podsumowanie Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Środa Wielkopolska na lata 2009 – 2020 w zakreślonych celach i kierunkach w obszarze polityki społecznej opiera się na istniejącym już lokalnym systemie pomocy społecznej. Zakłada również rozwój pomocy społecznej, co umożliwi rozwiązanie zbadanych obszarów problemów społecznych gminy.

Przedstawione działania w postaci celów strategicznych wpisują się w sformułowaną w strategii misję.

Poparte są one wnikliwą analizą sfer pomocy społecznej, w tym dotyczących dzieci i młodzieży, osób samotnych, niepełnosprawnych i problemów rodzin dotkniętych problemem uzależnień. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009–2020 ma zapewnić szerokie wsparcie i pomoc wyżej wymienionym grupom społecznym, co niewątpliwie przyczyni się do ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego.

Realizacja celów Strategii niewątpliwie poprawi poziom świadczonych usług społecznych, a tym samym podniesie jakość życia mieszkańców Gminy, co jest zgodne z celami Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Środa Wielkopolska.

ANEKS

1. Zestawienie wykresów

Wykres 1. Liczba ludności gminy Środa Wielkopolska.....	12
Wykres 2. Ludność gminy w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjny.....	13
Wykres 3. Liczba oddanych do użytku mieszkań.....	16
Wykres 4. Bezrobocie w gminie Środa Wlkp. w liczbach bezwzględnych.....	18
Wykres 5. Struktura bezrobotnych według wykształcenia (liczba osób).....	18
Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania na bezrobociu (liczba osób).....	19
Wykres 7. Porównanie liczba pracujących i bezrobotnych.....	19

2. Wykaz tabel

Tabela 1. Przyrost naturalny i migracje w gminie Środa Wlkp. w latach 2003-2007.....	12
Tabela 2. Małżeństwa zawarte ogółem.....	12
Tabela 3. Mieszkania komunalne i socjalne w gminie.....	15
Tabela 4. Zestawienie danych o bezrobociu w województwie wielkopolskim w latach 2004 - 2007.....	17
Tabela 5. Podstawowe dane o przedszkolach w gminie Środa Wlkp.....	21
Tabela 6. Szkoła Podstawowa nr 2 w Środzie Wlkp.....	22
Tabela 7. Szkoła Podstawowa nr 3 w Środzie Wlkp.....	22
Tabela 8. Szkoła Podstawowa w Jarosławcu.....	22
Tabela 9. Szkoła Podstawowa w Słupi Wielkiej.....	23
Tabela 10. Szkoła Podstawowa w Pławce.....	23
Tabela 11. Szkoła Podstawowa w Starkówcu Piątkowskim.....	23
Tabela 12. Gimnazjum nr 1.....	24

Tabela 13. Gimnazjum nr 2	24
Tabela 14. Gimnazjum w Słupi Wielkiej.....	24
Tabela 15. Infrastruktura turystyczna (stan na 31.12.2007 r.).....	27
Tabela 16. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2004 – 2007.....	36
Tabela 17. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na powody przyznania pomocy.....	38
Tabela 18. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).....	41
Tabela 19. Wieloletni Program Rządowy pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.....	44
Tabela 20. Liczba osób bezdomnych z terenu miasta i gminy Środa Wielkopolska skierowanych w Domu dla Bezdomnych w Dębnie w latach od 2004 do 2007 roku.....	46
Tabela 21. Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne i zaliczki alimentacyjne w latach 2004 – 2007.....	47

Załącznik Nr 1

**UCZESTNICY DEBATY
NT. STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W DNIU 6 SIERPANIA 2008 R.**

Lp.	Imię i nazwisko	Reprezentowana instytucja
1.	Piotr Bąk	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Boguszynie – Gmina Nowe Miasto nad Wartą
2.	Alina Matuszak	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Środzie Wlkp.
3.	Beata Wiśniewska	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Środzie Wlkp.
4.	Michał Matelski	Radny –Rada Miejska w Środzie Wlkp.
5.	Jan Buczkowski	Radny –Rada Powiatowa w Środzie Wlkp.
6.	Zbigniew Klepacki	Komenda Powiatowa Policji w Środzie Wlkp.
7.	Julian Kempa	Radny-Rada Powiatu w Środzie Wlkp.
8.	Antoni Ochowiak	Rada –Rada Powiatu w Środzie Wlkp.
9.	Ryszard Węglowski	Zarząd Powiatu w Środzie Wlkp.
10.	Iwona Rutkowska-Krause	Starostwo Powiatowe w Środzie Wlkp.
11.	Bogumiła Kaczor	Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp.
12.	Alicja Stec	Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp.
13.	Ks. Janusz Małuszek	Parafia NSJ w Środzie Wlkp.
14.	Dorota Stiller	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.

15.	Magdalena Niczke	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.
16.	Anna Filipiak - Siewodnik	Środowiskowy Dom Samopomocy w Środzie Wlkp.
17.	Magdalena Szmyt	Środowiskowy Dom Samopomocy w Środzie Wlkp.
18.	Klaudia Lisiak	PCPR –Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Środzie Wlkp.
19.	Grażyna Gołuchowska	PCPR - Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Środzie Wlkp.
20.	Marta Urbaniak	PCPR - Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Środzie Wlkp.
21.	Iwona Garczyk	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.
22.	Joanna Woźniak	PPOW – Ognisko Wychowawcze w Szlachcinie
23.	Alina Jaworska	PPOW – Ognisko Wychowawcze w Szlachcinie
24.	Roman Mędrak	PPOW – Ognisko Wychowawcze w Szlachcinie
25.	Anna Łażewska	Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp.
26.	Adriana Stratyńska-Kubiak	Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp.
27.	Andrzej Paciorkowski	Radny Rady Miejskiej w Środzie Wlkp.
28.	Mirosława Kaźmierczak	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Środzie Wlkp.
29.	Małgorzata Owsianowska	TPD-Koło Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Środzie Wlkp.
30.	Nina Wiśniewska	Ośrodek Wsparcia - Gminna Świetlica Terapeutyczno-Wychowawcza Środa Wlkp.
31.	Magdalena Mikołajczak	Środowiskowy Dom Samopomocy Środa Wlkp.

32.	Bernadeta Staszak	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.
33.	Danuta Wieczorek	Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Wlkp.
34.	Alina Radojewska	Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Wlkp.
35.	Bronisław Grześkowiak	Polski Związek Emerytów ,Rencistów i Inwalidów- Oddział Rejonowy w Środzie Wlkp.
36.	Zbigniew Plencler	Związek Kombatantów RP Środa Wlkp.
49.	Aleksandra Zbierska	Hotel Almarco Środa Wlkp.
50.	Bożena Wieczorek	Polski Komitet Pomocy Społecznej w Środzie Wlkp.
51.	Aurelia Ślebioda	PCK-Koło Środa Wlkp.
52.	Bożena Eichler	„Caritas” Polska przy Kolegiacie Średzkiej
54.	Alicja Szymczak	Ośrodek Pomocy Społecznej- Środa Wlkp.
55.	Barbara Pepeta	Ośrodek Pomocy Społecznej- Środa Wlkp.
56.	Marek Witczak	Starostwo Powiatowe-Wydział Polityki Społecznej w Środzie Wlkp.
57.	Jerzy Skrobiszewski	Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Środzie Wlkp.

Załącznik Nr 2

UCZESTNICY DEBATY NT.STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W DNIU 11 PAŹDZIERNIKA 2008 R.

Lp.	Imię i nazwisko	Reprezentowana instytucja
1.	Wojciech Ziętkowski	Burmistrz Miasta Środa Wlkp.
2.	Michał Matelski	Radny-Rada Miejska w Środzie Wlkp.
3.	Andrzej Gniotowski	Przewodniczący Rady Powiatu w Środzie Wlkp.
4.	Danuta Wieczorek	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Środzie Wlkp.
5.	Aurelia Ślebioda	Polski Czerwony Krzyż –Koło w Środzie Wlkp.
6.	Katarzyna Wojtczak	Prezes Stowarzyszenia Pomocy “SOS” w Środzie Wlkp.
7.	Gabriela Kosmala	Prezes Stowarzyszenia Pomocy „Krag” Nowe Miasto nad Wartą
8.	Alfred Polus	Kierownik Domu dla Bezdomnych w Dębnie
9.	Gwidon Budnowski	Polski Związek Emerytów ,Rencistów i Inwalidów –Zarząd Rejonowy w Środzie Wlkp.
10	Stanisława Budnowska	Polski Związek Emerytów ,Rencistów i Inwalidów –Zarząd Rejonowy w Środzie Wlkp.
11.	Kazimiera Ratajczak	Polski Związek Emerytów ,Rencistów i Inwalidów –Zarząd Rejonowy w Środzie Wlkp.
14.	Bernadeta Staszak	Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.
15.	Lidia Kisielewska	Przewodnicząca Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Środzie Wlkp.
16.	Alina Radojewska	Polski Komitet Pomocy Społecznej w Środzie Wlkp.
17.	Jerzy Skrobiszewski	Przewodniczący Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Średzkim

Uczestnicy konsultacji nad projektem STRATEGII

I. Dyrektorzy szkół i przedszkoli

1. Lidia Kaźmierczak – Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Środzie Wielkopolskiej,
2. Kamila Bekali – Szkoła Podstawowa Nr 3 w Środzie Wielkopolskiej,
3. Stanisław Kalicki – Szkoła Podstawowa w Starówce Piątkowskim
4. Andrzej Żurawski – Szkoła Podstawowa w Jarosławcu,
5. Stanisław Pyrzyk – Zespół Szkół Podstawowej i Gimnazjum w Słupi Wielkiej,
6. Jadwiga Wieland – Gimnazjum Nr 1 w Środzie Wielkopolskiej,
7. Wiesława Lesińska – Gimnazjum Nr 2 w Środzie Wielkopolskiej,
8. Alicja Jung – Przedszkole Nr 1,
9. Alicja Bartkowiak – Przedszkole Nr 2,
10. Bożena Nowosielska – Przedszkole Nr 3,
11. Alicja Nawracała – Przedszkole Nr 4.